

ELŐFIZETÉS

KELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Egy égető kérdés.
- Mely Mihály aradi képei.
- Postások sztrájkja Oroszországban.
- A Hegyalja beraja.
- Pedák-imádás.
- Amirői beszélnék.
- Aradi ügyvédek Test miniszternél.
- Kunen-Onnan. Irta: Wettsteinné Szluha Margit.
- Hívják az ujoncokat.
- Rekr-témák.
- Aki leányának a férje.
- A szinpad szivaja.
- Öngyilkos színházi pénztáros.
- Kristóffy József távozás.
- Az Uránia-színház Aradon.
- Karmester-változás az aradi balesrednél.
- A hercegprímás - Heck János ellen.

Egy égető kérdés.

Arad, március 10

A szerdán összeülő közgyűlésen ismét szőnyegre kerül azon életbevágó kérdések egyike, a melynek megoldása nélkül a város rendszeres fejlődése nem képzelhető, amely mindamellett nemcsak hogy előbbre nem vitetik, hanem mintha azzal szemben a huzavona és közönyöség okozta haladék már azt az ellenhatást is megnövelte volna, mely a szűk látókörű mucsai politikusok részéről mindig várható, valahányszor nagyobb szabású és a jövőre kiható tervek és alkotásokról van szó. A szóban levő kérdés nem más, mint a város szabályozásának kérdése. Csodálatos ellentéte a tényeknek

és azután az azokkal számolni hivatott elhatározásoknak! A város fejlődésével összefüggő ügyek körül lépten-nyomon találkozunk az egységes és végleges szabályozási terv nélkülözhetlen szükségességével és mégis a létesítése iránti lépések mind nagyobb időközökben és mind almosabb immel-ámmal történnek eladdig, hogy most már a kisvárosias felfogás süppedékeiből lidérc lángokként olyféle jelszavak szállonganak ki, hogy a szabályozási terv elkészítéséhez nincs a városi adminisztrációnak se pénze, se ideje, de nincs arra még csak szüksége sem.

Igy kerül szerdán a szabályozás ügye a közgyűlés elé. A törvényhatósági bizottság tagjai közül aligha lesznek, akik az ügy mibenléte iránt behatóbb tájékozással bírnának, s csupán azoknak lesz határozott ítéletek a dolog felől, kik elvből és ösztönből ab óvó ellenségei; nincs a kérdés nagy közönség számára előkészítve; az alatt a pár perc alatt, míg az ügyet referálják, kell a közgyűlés tagjainak megalkotniuk az ítéletet a felől, hogy miről van szó, mely fontossága és hordereje van a kérdésnek, megfelelnek-e a célnak az előterjesztett javaslat módzatai, kitelnek-e a számításba vett összegekből, s honnan fedezendők azok? Magától értetődik, hogy ily körülmények között a javaslat sorsa tisztán a véletlentől függ. Hogyan referálják, védik, támadják? — mily arányban áll a pro és kontra egymás ellen a döntés percében. Már

pedig semmi sem jellemzi valamely köz igazgatás labilitását élesebben, mintha legfontosabb intézkedéseinek sikere a véletlen esélyeitől függ. Nem elég például a tanácsnak tudnia, mit tegyen, hanem azt is, hogy a teendők *hogyan* legyenek létesítendőek és itt a meglepetéseknek csak igen szűk körben és jelentéktelen proposíciók tekintetében szabad előfordulniuk. Hogy a szabályozási terv elkészítésének ügye már évek óta vajudik, s most, midőn végre döntés elé kerül, a szintelen ség jelében, gazdátlanul lép a fórum elé, mely jelentőségével sincs tisztában, legtalálóbban jellemzi a helyzetet. Mert bizony gazdátlan ez a kérdés, azt se tudjuk hogyan került napirendre, ki áll mögötte, ki tölja, ki huzza? Csak a kényszerűség dobta fölszínre, a minthogy fájdalom, a mi városi adminisztrációnk pangásának az a legfőbb oka, hogy nincs benne semmi iniciativa. Ha van ötlet, nincs akarat, és ha igen, hát nem *egyét* akarnak. Nincs a szabályozás kérdésének apja s nem lesz, aki megsirassa, ha eltemetik, talán még örülni fognak rajta, legalább nem kinlódik tovább.

Pedig érezzük, tudjuk, hogy egy ilyen egységes terv nélkül nem volna szabad semmi fontosabbat létesítnünk; mert minden ténykedésünkkel soha többé jóvá nem tehető hibákat követünk el. A kapkodás és tervszerületlenség tanúságaival találkozunk lépten-nyomon minden utcában és annál sűrűbben, mentül modernebb részeit

A hétről.

Bőjti hangulat.

Történt e bus história
Egy bőjti maszkabálon:
Találkozott szupé után
Kitűnő maszka, — három.
Az egyik ércruhát viselt.
Ágyukkal applikálva,
És több pucolt esendőrszurony
Hajtűként állt hajába.

Egy üres erszényt hordozott
Ruhájaként a másik:
Hogy ez született alperes,
Minden vonásán látszik.
A harmadik egyenruhás,
Aranygalléros maszka, —
Egyenruháján látható,
Nogy a napokban kapta.

És szólt az ércruhás alak:
„Urak, a táncnak vége,
És megkivánja jogait
A honfiul gége.
Hozassatok pezsgőt tehát
Énekelem, gyöngé lánynak;

Abszolút Sári a nevem,
És mindenütt imádnak.”

Felelt, aki erszényt viselt,
Üres erszényt ruhául:
„Pezsgőt manap csak az hozat,
Aki hazát elárul.
Lám, *Bánffy* is pezsgőt ihat,
És azt ihat *Vozáry*:
Ne hozzánk forduljon tehát,
Őn bájos hölgyem, Sári!

Minékünk nincs más vagyonunk,
Csak néhány régi dráma,
Azt se becsülli *Szendrey*,
Csak ötszáz koronára.
Én tudniillik nem vagyok
Kirendelt szolgabíró,
Se a kormánynak biztosa, —
Ellenben drámairó.

A drámáimnak hangja uj,
És mindig bus a tárgya:
Hogy főhercegnő mint veszít
Tíz milliót egy gyárba.
A spédium rosszul fizet,
Mintha drámákat írta:
Mindez művemben gyönyörű
Stílusban van megírva.

Megírtam, hogy mint nainak el
Megyénk lakói sorra,
Mivel kevés az orvosunk
És mindnek rossz a sorja.
Egy szó, mint száz: ha írok is,
Fizetni nem szokásom,
Pezsgőt csupán balek fizet
Egy bőjti maszkabálon!”

És ilyen szól a harmadik, —
Vélnéd, tengernagy áll ott:
„Aradi rendőrtiszt vagyok,
Mostan egyenruháztott.
Hogy miként kell hódítani
*Darányiné*nél jobban,
Azt egyedül én tudhatom,
Kért oly sok szív dobban!

Fizetnék pezsgőt önnek én
Mivel ön szörnyen kedves,
De ellopta erszényemet
Egy ismeretlen tettes.
Sarlot legyen rá a tanum,
E teltnek nincsen párja!
Igy jöjjön el gyanutlanul
Az ember maszkabálra!”

Csend lön e párbeszéd után
A kis különszobában,

járjuk a városnak; akár a Tabajdi-utcában akár a Petőfi vagy Eötvös-utcában, a Groszmann vagy Simay vagy Andrányi telkeire tekintünk, vagy a Nagy-Köruton a tanítóképezdét, vagy a Szent László-utcát nézzük. Nincs a világon modern város, a hol ilyen össze-vissza, ilyen bántó diszharmonióban építkezzenek. Most már itt van a vashid létesítésének momentuma és az Ó-vártér szabályozása, mely utóbbi az Arad és Ujarad, a Maroson innen és túlvan fekvő forgalom gócpontjává van hivatva, s arról beszélünk egész komolyan, hogy tavat és villákat építünk oda. Most vagyunk azon a ponton, hogy Aradnak egy megfelelő parkot létesítsünk vagy örökre elessünk tőle. De hát nem tudunk mozogni, mert bele kellene a tervezett új park részeit illeszteni a régibe és ezzel a körül fekvő városrészek keretébe állítani, csak hogy ehhez egységes szabályozási terv kellene, ami nincs. A telek-spekuláció ezalatt a markába nevet, s nincs kizárva, hogy az egy évre elhalasztott parkozás helyett egy év múlva az utca-nyitogatások és telekaukciókkal lesz dolgunk.

Lehet, hogy nem így lesz, de lehet hogy így lesz; mert nálunk minden bizonytalan és minden a véletlentől függ. Egyelőre csak azt kívánjuk, vajha a szerdai közgyűlés meghazudtolná a pessimizmusunkat és egy lépéssel előbbre vinné városunk szabályozásának ügyét, melynél fontosabbat ez idő szerint alig ismerünk.

(=)

Zichy Mihály aradi képei.

(A vértanú-képek története.)

Arad, március 10

Sötét, hosszú éjszakákon fekete vonat robbog észak felől az ország székvárosa felé. Utolsó utját teszi meg rajta hazájába, melynek földjében fog pihenni, egy nagy szellem, aki világhírt szerzett a magyar névnek a művészet terén. Zichy Mihály koporsóját hozza a vonat napok óta Szentpétervárról és Budapesten a városligeti műcsarnokban már készül a temet-

kezési pompa, melynek keretében elfogják siratni a művészt. A nagy művészt, akit nem tudunk megtartani magunknak csak hat porai van, de aki a miénk maradt a Iszgyos Néva partján, cári kegy fény sugarai között is a maga nemes érzületével...

Mennyire volt és maradt Zichy Mihály magyar az idgen léghőben, eléggé bizonyítják azok az illusztrációk, amelyekkel magyar költők munkáinak emelte az értékét, domborította ki azok magyar karakterét. De talán még ezeknél is csattanósabb bizonyítéka a hazához való ragaszkodásának az a kapcsolat, melybe a nagy festőművész Araddal, az aradi Kölcsey-egyesület révén jutott.

A vértanúk szobrának leleplezésére készülünk 1889-ben. Aradon akkor mindenkit az a gondolat foglalkoztatott, hogy az aradi Golgothán elvárt dicső tizenhárom apothéozisát minél magasabbra tegyék. Egyesült az irodalom, a művészet és a társadalom minden rétege ebben a vetélkedésben. A Kölcsey-egyesület elhatározta, hogy albumszerű emlékkönyvet ad ki a szobor leleplezése alkalmára. Felkérték a neves írókat köziratok, a neves művészeket rajzok adására. Antik Károly, a nemrég elhunyt pozsonyi főreáliskolai igazgató, aki akkor Aradon a fizika tanára és a Kölcsey-egyesület vezető alelnöke volt, levelet írt Zichy Mihálynak is Szentpétervárra, egy rajzot kérve tőle az album számára.

Alig telt el néhány hét, válasz jött a Néva partjáról. A cár udvari festője két kartonlapot küldött benne. Mikor a Kölcsey-egyesület vezetői kibontották a csomagot, megfagyott ereikben a vér. Remek művészettel, kiáltó realizmussal, eszmékkel, érzelmekkel, indulatokkal, szenvedélyekkel felkorbácsoló közvetlen hatással volt megrajzolva a negyvenkilencediki tragédia, de oly koncepcióban, a hogy még Magyarországon se lehetett volna reprodukálni legalább abban az időszakban, a mikor még a dinasztikus érzés sok dologban kíméletet parancsolt. Az a szűkebb kör, a melynek módjában állt ezt a két rajzot szemlélni, elvult ragadtatva az által, hogy egy évtizedek óta az elnyomatás országában, a legnagyobb autokrata udvarában élő művészből hogy pattan ki a szóra, mely keblében lappang, mikor arról van szó, hogy hazája legsötétebb drámáját jelenítse meg. Itthon élő festő alig csinálhatta volna úgy meg ezt a

két képet és bizonyos, hogy annak a hatása alatt a szoborleleplezés egészen másképp folyt volna le, mint a hogy rá emlékezünk.

Mit csináljanak? Ez volt a kérdés. Végre is Antik Károly egy hosszú levelet írt Zichy Mihálynak. Elmondta neki, hogy 1867-ben a koronázáskor fályolt borítottak itthon 49 re; nem izgatni, csak emlékezni akarunk; nem sebeket kívánunk feltépni, csak a kegyelet adóját akarjuk leróni a szabadságharc áldozatai iránt. Megírta, mielő hatása lenne a küldött rajzok reprodukciójának s kérte: enyhítse képeinek bosszura és megtorlásra ingerlő hatását. Egyben vissza is küldte a két kartont. Bizonyára megvannak azok a művész pétérvári hagyatékában s a Kölcsey-egyesület helyesen teszi, ha múzeuma részére megszeretni igyekszik a reményűl érdekes emlékeket. Hiszem, ebből igyekezete nem is maradt sikertelen.

Említ pár hónap s Kölcseyék már nyugtalanokdák is, hogy eljárásukkal megsértették a mestert, midőn nem kevésbé voltak meglepetve s megörvendeztetve Zichy Mihály újabb küldeménye által. A művészt meggyőzték az érvek s a messze hazában levő szerény kis egyesület kérését nem tartotta olyan kicsinynek, hogy ne teljesítse. Megrajzolta azt a két képet, amely a „Vértanúk Albumá”-ban megjelent s azóta sok ezer magyar család hajlékának képezi ékességét. Ez a két kép magas művészi értékű alkotás; jellemző, de kibékítő hatású. Az 1849 című megrázón fejezi ki a nagy tragédiát, mikor Ausztria bílicset dob a nemzetre s a „bakó a „Kriegsrecht” jelszava alatt megkötözi a szabadságot képviselő nő alakot; az 1867 című képen pedig az engesztelésnek olyan meleg hangulata ömlik el, hogy szinte könyveket fakaszt; együtt harmónikus egészet képez.

A képek megjelentek a Vértanúk Albumában, melynek tulajdonjoga kicsuszott az egyesület kezéből, de Zichy Mihály eredeti rajzai a Kölcsey-egyesület birtokában maradtak. Mikor Varjassy Árpád 1891-ben az egyesület vezető alelnöke lett, megpendítette azt az eszmét, hogy Zichy Mihály eme nagyhatású két rajzát nagyban sokszorosítsák és terjeszték az egyesület javára. Újból levelezés indult meg Arad és a cár város között. Eredménye lett, hogy a nagyművésznek a terv ellen nem volt kifogása, pusztán azon óhaját fejezte ki lamé-ellen, hogy

És a szomorú sors fölött
Könyeztek mind a hárnan.
S aztán, — a helyzethez való
Gondolatot leszűrve, —
Mindhárman busan mentek el
Egy — angol keserűre.

—zab

Vasárnap.

Írta: Adám Éva.

Jöttem az utcán. Vasárnap volt. Ur és szolgálta ünnepelt. A henyélő, dolgtalan urinép és a munkának vasárnapra felöltözött kinlódó szegény néps egyaránt lézengett a bágyadtan ébredő napon. A térzene szólott és míg mások gondtalanul fecsegték össze-vissza, ki örömmel, ki buval: én figyelő lélekkel követtem az életnek ezt a gazdag föltárasát, mely beszédes töredékekben elem rajzolja a nagy egészet, az életet. Egy-egy pár ember valamivel magára vonja figyelmemet. Követem őket, míg újak nem jönnek. Hallgatom a beszédet...

Istenem! Hogy egy nő verekedjék! Hogy arculesapja a tolakodó férfit, vagy a cselédjét! Irtózatos gondolat. A mai nő elvesztette lelkéből a költészetet, a vonzó báj. Lehervadtak a lengő, poetikus fehérvirágok. Ma csak feminismusért küzdő, fáradt lármázó némberek nehezítik a férfi életét.

Am küzdjék ki, amiért kiabálnak. Legyenek erősek. Egyenlők. Tudásban, szellemben. Csiszolt és mély legyen az értelem, nagy és magas az érzés. De mindezt a nő pazarolja rá családi körére. Urára, gyermekeire. Teremtson egy tisztult, ideális kört a maga kis világában, hol a tudás és lelkinemesség adja meg a házasság jellemét. Ahol a hazatérő férj imádkozni tanul káromkodás helyett s a hol a férfi lélek önként ismeri el a nő fensőbbiségét, önként hajlik meg a dacos büszkeség, hogy elismerje, fölemelje a nő igazi feleségnek, ideális értelemben vett élettársnak, aki erősít és tisztít, nemesít és lelkeálmódásával csodás meleget áraszt az ő szentvilágára, ahol ünnepet fog ülni a szeretet.

Igen, igen, tanuljon a nő sokat, csiszolja szívét és eszét. Ha a nő lelkileg művelődik és ennek a műveltségnek nem a ruhái szabása és finomsága lesz a fokmérője: akkor lesz a nő-kérdés megoldva. Mikor magas műveltségével okosabbá lesz, hogysen mostani kicsinyes, sivár eszejárásával, vágyaival minduntalan utját állja a férfi haladásának. Amíg ilyen lelkileg művelt női találók: nem házasodom meg...

Két férfi beszélt ezeket. Risenéztek senkire. Látszott, hogy rajongó fantaszta alakok. Amint eligondolkozva haladtak, beleütköztek két szolgáló leányba, akik ünnepi kimenőjükön is a maguk helyi nyomoruságos bajaitat tárgyalták.

— No csak nézze meg, hogy milyen fá-

nyesen ég a lámpa lángja, ha a petróleumba egy kanálka konyhasót tesz...

— Én se maradok adós a szivességgel. Ha félig meghalt is a nagy köhögéstől, akkor is meggyógyul, ha rám hallgat. Ismeri a bazsarózsát? Oyan tényényi nagy piros virág. Ássa ki a gyökerét. Mossa meg s reszelje meg. Tegye egy napig valami szellős helyre, hogy a nagy csipőssége muljon el. Másnap keverje össze peregetett mézzel. Reggel, délben, este egyék egy kávés kanállal. Ha a fél tüdejét kiköhögte már, még a helyett is más nő. Edesanyámtól tanultam.

— Menjünk a gyermekek után, — szólt közbe a másik és megindultak a gyermekcsoport felé, hogy haza vigyék a mamához.

A mama megunt a várol, éppen szembe jött velük. Egy férfi kísért. Egy igazi elegáns, szalongavallér és beszélt:

— Ne pózoljon. Most nem figyel ránk senki. Én a lelkébe látok. Miért küzd ellenem? És miért küzd a saját érzésével? Maga okos asszony. Tudja, hogy már akkor megcsalta az urát, amikor föltámadt a vágy szívében. Hogy még nem valóította meg? Az ugyanis csak napok kérdése. Én tudom, hogy az enyém lesz maga. Elárulja az ellenkezése. Pózol és affektál. Nem a becsületérzése tartja vissza. Nem. Inkább valami a nővel született öntudatlan rafinéria. Azt várja, hogy kérjem, könyörögjem a szerelmét. Hogy egy szerény pillanatában szememre vesse és a gyöngességét ezzel mentegesse.

felhasználás után az egyik eredeti kép (1867) a Petöfi-társaság tulajdonába menjen át.

A Kölcsey-egyesület eleget tett a kívánságnak és *Morelli* Gusztáv tanár által részbe metszette, s a *Könyves Kálmán* nevű kiadó cég által fekete nyomásban sokszorosította a képet. Alig fogadott az ideig a magyar közönség oly mohósággal művészi reprodukciót, mint ezt a képpárt. Rövid két év alatt tizennégyezer korona folyt be az árából a Kölcsey-egyesület pénztárába és a költségek leszámítása után kilenvenzor korona tiszta jövedelme maradt az egyesületnek az első kiadásból.

Az egyesület alig talált módot hálájának méltó kifejezésére a nagy művész iránt. Megválasztotta díszelnökeül, köszönő iratot intézett hozzá és egyúttal, hogy *Zichy Mihály* neve az egyesületben megörökíttessék, az összeg egy részét *Zichy-alap* címen kívánta tőkésíteni. *Zichy Mihály* nagylelkű szerényességében nem is reflektált az egyesület ilyen hálájára, pusztán szelíd óhajtásképen azt fejezte ki, hogy az egyesület vegyen oltalmába és támogatásába egy szegény tanítónót, az Esztergomban lakó *Kardos Matildot*. A művész öme szerény óhaja a kötelesség parancsszáva volt az egyesületre nézve: a *Zichy-képek* jövedelméből 5000 koronát *Zichy-alap* címen tőkésített és annak kamatait tíz éven át — egész a kedvezményezett haláláig — *Kardos Matildnak* küldte el, azóta pedig kulturális céljaira fordítja, de az alapot ma is érintetlenül fentartja.

A *Zichy* alapon felül maradt jövedelmekből pedig létesítették a *szabadságharc* ereklyék országos múzeumát. Ime: egy magyar művész, aki a szabadságharcot elnyomni segített cári hatalom udvarában él, önjával létrehozta a magyar szabadságharc apótheozisát...

A két *Zichy-kép*ről évekkel későbbben számos reprodukciót készített a Kölcsey-egyesület *Basch Árpád* festőművész közreműködésével. Ezek még most is kelnek s csak tavaly is 400 korona jutott azok árából a Kölcsey-egyesület muzeumi céljaira.

Jól teszi az aradi Kölcsey-egyesület, ha hálájával és kegyeletével minél méltóbb kifejezést ad az elhalt nagy jóltevő ravatalánál. Mert *Zichy Mihályt* Magyarországon nem szabad elfelejteni soha, az bizonyos; de sehol se kell róla nagyobb hálával emlékezni, mint Aradon. (ell)

Postások sztrájkja Oroszországban.

Föllázadt testőrezred.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10.

A hatalmas cári birodalom még nem heverte ki azokat a sebeket, amelyeket a pár héttel ezelőtt rendezett vasuti és távirati tisztviselők sztrájkja ütött és máris újabb általános munkabeszüntetés fenyegeti Oroszországot. A *postatisztviselőket* az fogja a sztrájk kimondására bírni, hogy megtorlásképen hosszabb ideig dolgoztatják őket, mint a sztrájk előtt a munkaidő volt és a fizetésüket sem kapják meg teljes összegükben.

Hogy az orosz hadsereg sem vak eszéke közé már az önkény uralomnak, misem bizonyítja jobban mint az, hogy ismét föllázadt egy ugynevezett elit-ezred: a *moszkvai testőr ezred*.

Távirataink a következőket jelentik: *Moszkva*, március 10. A teljes moszkvai választói listát ma fedeztetel az állambankba küldték, ahol, hogy esetleges lopásnak elejét vegyék, őrizet alatt tartják.

Pétervár, március 10. Mint a *Pétervári Távirati Ugynökség* jelenti, a magánvasutársaságoknak ezentul nem adnak garanciát.

Moszkva, március 10. A *posta- és táviratisztviselő*k között nagy az elégedetlenség. Az utolsó általános sztrájk óta mindig meg kell toldani munkaidőjüket, fizetésükből pedig folytonosan kisebb-nagyobb összegeket vonnak le. A tisztviselők között ennek következtében ismét fölmerült az *általános sztrájk* gondolata, de olyan képen, hogy a sztrájkot egyszerre fogják kimondani mindenütt. A *vasutasok szövetsége*, mely sok represszáliának van kitéve, szintén a sztrájkra gondol.

Moszkva, március 10. A *posta- és táviróhivatalnokok* közt újabb forrongás észlelhető. A hivatalnokok elégedetlenek, mert a munkaidőt mindjobban meghosszabbítják és a fizetéseket ugyanakkor leszállítják. A hivatalnokok felebb va öik részéről mindenféle sértegetéseknek és lealacsonyításoknak vannak kitéve. Az alkalmazottak ennél fogva újabb munkaszünetelést terveznek, de teljesen törvényes alapon és olyan módon, hogy a szolgáltatást szabályszerűen fel-

mondják. A vasutasok szövetsége a folytonos megtorlások miatt szintén a szolgáltatból való kilépést határozta el. *Az összes vasúti hivatalnokok el akarják hagyni a szolgáltatást*. A *Volga flotta* 180 000 alkalmazottja szövetségévé szervezkedik, melynek céljai is vannak. A szövetség gazdasági és politikai követeléseit a *Volga hajóadás megbénításával* akarja elérni. E célból május 10 ére általános sztrájkot hirdetnek.

Moszkva, március 10. Az itteni testőrezred hír szerint föllázadt. A kaszárnyát bezárták és a katonák rokonságát sem bocsátják az épületbe.

A Hegyalja borai.

(A boraukción eredménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Az *Aradhegyaljai Szőlőgazdák Egyesülete* a múlt héten megtartotta a Hegyalján a boraukciónkat és ezzel megtette az első lépést, hogy meghonosítsa ezen intézményt, mely külföldön már évek óta igen szép eredménnyel van gyakorlatban.

Az egyesület igazgatója, *kisjolsvai Szabó Zoltán* az aukciók külföldi mintáját alkalmazta az itteni viszonyokra és az aukciók helyét a borok jellege szerint Hegyaljánk négy különböző pontjára tette, ugymint *Györök* (vörös és nehezebb fehér fajborok), *Világos*, *Pankota*, és *Borosjenő* (fehér asztali és fajborok.)

Tekintettel azon körülményre, hogy az aukciók intézményét se a termelő, se a vevőközönség idáig nem ismertte, az elért eredmény mintegy 2000 hektoliter forgalomba hozatalával, ha nem is fényesnek, de tekintettel a kezdet nehézségeire, legalább is reménnyel biztatónak mondható, még pedig azon reménnyel, hogy egy pár év múlva úgy a termelő, mint a kereskedő a boraukciónkkal számolni fog egyfelől a készlet kiegészítésénél, másfelől a termés értékesítésénél. Hiszen misem akadályozza azt, hogy — valamint a sertéskereskedő elmegy az időszak vásárokról Szalontára és tudja már előre, hogy ott szükségletét fedezheti — a borkereskedő is megjelenjen minden év március havában a meghatározott napokon a györöki, világosi, pankotai és borosjenői boraukción azon szándékkal, hogy készletének kiegészítésére az

Nem oszromlom. Maga az enyész lesz önmagától. Es nekem csak úgy lesz kedves. Cinikus vagyok? Nem. Csak férfi. Vagy becsültebb eljárás volna, ha azt mondanám, menj, fuss előlem, de alattomban minden a nővel született gyöngeségét felhasználám arra, hogy vesztébe kergessem? Cinikusnak látszom, pedig becsültebb vagyok. Nem mondom, hogy fusson és hogy ha álutakon mégis karomba kergetem, hivatkozhatom a figyelmeztetésre. Nem. En nyíltan mondom és figyelmeztetem arra, hogy akarata ellenére is az enyém lesz, mert ismerem a nő lélektanát. Ha tud, ha akar: legyen erős.

— Nincs logika a beszédében, — felelt a szép asszony és idegesen kacagott.

Lány mollban csengett a hangja, éppen belesimult a síróhegedű akkordjába. A cigányra néztem. Cupa tűz lobogott a szemében. Látam, hogy annak a két leányának muzsikál, aki hipnotikusan csüng tekintetével a fekete Don Juanon.

Suttogva beszél társnőjéhez:

— Te! Nem tudom mi van velem. Valami beteges, ismeretlen vágyak üldöznek. Néha gyűlölök valakit. Főleg a férfiakat. Te, igaz, hogy az asszonyt akkor csókolja meg az ura, amikor akarja?

— Igaz. Így hallottam. De én se tudom.

— No látod, ez a gondolat néha arcomba kergeti a vért. Ez zsarnokság, ez durva erőszak, ez botrány, ez bűn az Isten ellen! Én nem ilyenek képzelem a szerelmet. Hanem

valami szent esztelenségnek, amikor ha megcsókol ő, azt képzelem, hogy én adtam. Egy csodás, bűbajos zavar legyen a szerelmem. De ha én fáradt vagyok, ha ideges, ha kedvetlen és józan a lelkem, a szent mámor nem részesít meg, semmi érzésem sincs összhangban az övével és mégis meg akar csókolni: ez valami szegyeteljes zsarnokság! Lehet ennek a csóknak költészete, virága, illata? Gyűlölöm a férfit, mert a nemes, nagy, tiszta, érzelmcsereből sivár üzenet, kényszerű formáit. Én ha férfi volnék, nem aláznám így le emberi méltóságomat!

Két tanítónő beszéltte ezt, akik egy bennlakásos intézet zajában szóték, fonták álmaik csillogó ideálijzusát.

A barátnőjük kis lánya szaladt feléjük és alkalmatlan kedvességgel focsog:

— Néni! Néni! Holnap is játszunk a kertben?

— Nem édeském... Most a héten nem. Hetes leszek... nem lehet.

— Ugy? És ha nyolcas volnál néni, avagy hatos, akkor lehetne?

Nem hallják a naiv kérdést.

Durva lárma, káromkodás hallik; arra tartok. Kocsikok duhajrodnak.

Sajátságos, hogy a paraszt ember ritkán hallgat és ezalatt cselekszik. Inkább mindig irtózatosan lármáz, de eredmény nincs. Látom, hogy egy férfi csipőre tett kezekkel, kihívó merész séggel áll pár lépésnyi távolságban a többitől és nagy káromkodások közt kiabál egyik tár-

sának, akit lefogtak, nehogy kárt tegyen a másikban.

— Engedjétek el! Nem félek én a hitványtól! Száz ilyenből se! Azt hiszitek, ide mer jönni? Rám meri a kezét tenni? Csak a szája jár a nyomorultnak! Csak emelje rám a kezét, beleütöm a bicskámat! Eresszétek el! Ide vele hóm!

Ugy áll ott a legény, mint a gladiator. A másik mint egy lefogott oroszian. Ha ezeket egymásnak engednék, gondoltam magamban, hogy folyna ez a forró, piros paraszt vér.

Alig gondolom meg: a lefogott legény egy cifra káromkodással kirántja magát a társi kezéből és egyenesen neki rohan a másiknak.

— Nasse! kiálltja és egy hatalmas arcu-csapással a falnak veti a legényt.

Az előbbi hős egy pillanatra elszédül, a hangja is elakad. Valahogy végre magához tér, vállait összehuzva áll fel, arca lángol az ököcsapástól s valami különös hangon csak annyit mond:

— Nem hittem volna!

Remek jelenet. A paraszt ember életéből, jelleméből, gondolkozás módjából. Mikor azt hinné az ember, hogy vérbe fürösztli a világot, ha hozzányúl a másik s mikor a hatalmas részt mégis megkapja: ezzel a lakonikus rövidséggel intézi el a lovagias ügyet:

— Nem hittem volna!

Ilyen tarka az élet, hétköznapokon is, nem csak vasárnap.

ott hitelesen bemutatott borminták közül tetésze szerint válogathat.

Az egyesület intő szavának tulajdonítható, hogy a termelők a mai viszonyoknak megfelelő mérsékelt árat irtak ki és így az nem képezhetett akadályt a vásárban, hogy talán igen nagyok lettek volna a termelők igényei.

Annál egy sokkal károsabb körülményről kell azonban beszámolnunk. Ezen alkalommal vált csak igazán nyilvánvalóvá, hogy termelőink, de csakis azért, mert az újtelepítésben ugyszólván uttörők voltak, minő nagy hibát követtek el akkor, midőn — mintha csak kísérleteztek volna — szőlőnkben, tehát teljesen egyöntetű termési feltételekkel bíró területen, sokféle fajú szőlőfajtákat telepítettek. Magyarország más borvidégein a termelők már okulva a mi példánkon, ezen hibába nem estek bele, de Megyaljánkon a fentleirt körülmény következtében majdnem minden egyes hordó bora más ízű, más minőségű és ez boraink értékesítését érzékenyen megnehezíti.

Ezt a tanulságot hasznukra fordíthatják szőlősgazdáink.

Amiről beszélnek.

Az igazság: az élet.

Friderika most lett tizenegy, azaz 11 éves. Preciziroznom kell a dolgot, hogy ne gondolják tizenegy évesnek Friderikát. Az ajándékot, a ritka becses, ritka érdekes és nagyszerűen szép ajándékot mégis tán jobb lett volna, ha tizennegyedik születésnapjára adja a nénye. Azonban ez mellékes és eltérpül a nagy szenzáció mellett. Mert egyenest szenzációs ajándékkal lepte meg Friderikát a nénye: *Gárdos Mariska*.

Ilk tudni, hogy *Gárdos Mariska* a magyarországi szocialdemokrata-párt női harcvonalának legelőn áll. Csatázik, szervez, ir, szónokol, szóval munkás katonája a szervezetnek. És most Friderika születésnapjára evangéliumot írt,*) olyat, amelytől nyilván libabőrös lesz nemcsak a burzsoá erkölcs, de talán még a feministák bátorságra kapó rendje is.

Mert Friderika ma már tudja, meunyi sok ravasz hazugsággal, eudar megtévesztéssel és buta fogással teitett ez a mi életünk, különösen pedig a fiatal leány gondolatvilága. Bátornak elég bátor, de mégse a legfontosabb tanítása *Gárdos Mariskának*, hogy egy kalap alatt végez istennel meg a gólyával. No, nem kell kétségbeesni, nem az istent és nem az erkölcs kultuszát rontja le, hanem inkább azt az istent, amelyet a maga hasznára formált meg a kenyeresek világa (elég jó szó a kapitalistakra), hogy a kenyértelenek, a rongyosok és éhezők békeséggel viseljék a jármot. Az új világ új erkölcsi rendjébe vezeti kis leánytestvérét és bizony már a küszöbön el kell dobni egynémely buta dajkamesét, első sorban a gólyáról szólott. Amit aztán helyébe ad, ahogy adja, az vedul gyönyörű harmonijája a művészeknek, a szépnek, az igazságnak, szóval, az életnek.

— Kicsi hugom, jól figyeltél? Ugy-e megértetted, a nélkül, hogy a földre kellett volna sütnöd szemed és arcod a szégyenérzettől elfődnöd, hogy nem a „jó gólya néni“ szállit bennünket „megrendelésre“. Nem bizony. Sem téged, sem engem, sem Sándor bátyánkat... Az anyja szül meg mindenkit, kinos-keserves vajudással, embertelen szenvedéssel. Téged is így szült. Ezért tiszteld és szeresd nagyon anyádat, — édes anyánkat, mert sok sok fájdalmas vonaglással életet adott, szenvedett érted nagyon... Mondd, kicsi leány: rosszabbul érzed most magad, hogy mindezekkel megismertettelek? Bánod a hazugságok halálát? Jobb volt-e azelőtt, amikor fejlett,

*) Az igazság: az élet. Irta *Gárdos Mariska*. A Népszava könyvkereskedés kiadása, ára egy korona.

okos eszed amugy is kételkedett a gólya meséjében, amikor sejtetted a valót, de elferdítve, rután, beszenyezve azt, ami tulajdonképpen nagy és csodás: a születés igazságát?

Nem tudok szabadulni a siker meglehetősen profán fokmérőjére való gondolástól. Ha ezt az igazságot, ezt a tanítást a színpadon akár a tirádák hazug akcentusaival szavalja el egy asszony, vihara és fergetege támad a tapsnak. Szóval, a tömegviesszhang, azt tartom, már igazat adna *Gárdos Mariska* bátorságának. Es aki elolvassa, miként tör, zuzza szét a nagy leányoknak felszolgált hazugságokat: a szerelem, a házasság, a bukás, az éjszaka, a dejtáság, a gyermekség és nőesség minden csalfaságát, annak el kell hinnie, hogy „ami emberi és természetes, azt elmondani nem szégyenteljes.“

Izig-vérig szocialista *Gárdos Mariska*. Sőt nemcsak szocialista, de szocialdemokrata-pártbeli is. Innét van, hogy az igazság konzekvenciája kedvéért premiszáiban sok helyütt szinte kirívó a tulzása. Elmond például egy mesét egy asszonyról, aki a gyermeke koporsójához deszkát lop. Igaz, a mesére szüksége van, de bizony messze jár a valóságtól, amikor a büntetések maximumát szabhatja ki a kenyeresek bíróságával az anyára, aki lopott, mert el akarta temettetni a gyermekét.

De minden tulzása és párttendenciája mellett is hatalmas és szép a *Friderikának* szánt ajándék. Művészi, bátor, okos, új a hangjában, új a témája kezelésében és új a meleg, színes, itt ott káprázatos formában. Nem bízom az emberekben, — magamban sem. Ki meri ezt a könyvet odaadni a leánya, a szerelmese kezébe? A *Gárdos Mariskának* kijáró babérból azt is megilleti egy levél

H. M.

Aradi ügyvédek Tost miniszternél.

(Megkötötték a Tantschitz egyszéget.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 10

Az új közoktatási miniszter, *Tost Gyula*, holnapután fogja a minisztersége alatt létesítendő első alapítvány aktáit aláírni. Az alapítvány a *Szent-Annán* agyonlőtt *Tantschitz Félix* hagyatékából való s a nemzetiségi iskolák megmagyarosítását célozza, ezzel megvetvén az alapját egy, a jövőben fontos hivatásu intézménynek.

A *Tantschitz Félix* hagyatéka ügyében ugyanis véglegesen megkötötték az egyezséget a végrendeleti örökösök a végrendeletet megtámadó rokonokkal. Az egyezés értelmében az amugy is megdőlt érvényű végrendekezésben megnevezett örökösök, t. i. a fent említett alapítványt kezelő közalapítványi ügyigazgatóság és a magyar iskolahajó alapja egyenként megkapják összes eddigi költségeiket s ezenfelül is mindegyik tekintélyes összeghez jut. A rokonok csak azért mentek bele az egyezésbe, hogy hamarabb a pénzükhöz jussanak.

Az egyezséget már a közalapítványi kir. ügyizgató helyben is haggtá. Ezt az állást akkor *Tost Gyula* töltötte be. Azóta miniszter lett belőle s most ilyen minőségében fogja jóváhagyni a — saját intézkedését. Az új közoktatásügyi miniszter maga jelentette ki az egyezséget megkötő aradi ügyvédek budapesti helyettesei: *Szivák Imre*, *Teller Iván dr.* és *Marton Sándor dr.* előtt, hogy ez az akta nevezetes szerepet játszik az ő életében: ezt írta alá, mint utolsó alapítványt, közalapítványi ügyigazgató korában s ez lesz az első alapítvány, melyet minisztersége alatt aláír.

Tegnap a hagyatéki perben a rokonokat képviselő *Nikolics Döme* és *Szalay Arnold dr.* aradi ügyvédek felutaztak Budapestre, hogy az egyezséget aláírassák a miniszterrel. Az egyezés úgy hangzik, hogy miután a végrendelet a kihallgatott tanúk vallomása folytán megdőlt, tehát a hagyaték a rokonokat illeti. Ezek azonban méltányosságból és az elhalt iránti kegyeletből megteszik a nemzetiségi iskolák magyarosítását célzó alapítványt, valamint a magyar iskolahajó javára is több ezer koronát adnak s ezenfelül a perbeli költségeket megtérítik perbeli ellenfeleiknek.

Mihelyt a miniszter aláírja az egyezséget okiratot, ezek alapján megtörténik a rokonok részére való hagyatékátadás s egyuttal mindkét kulturális alap is megkapja a hagyatékából a maga részét.

Fedák-imádás.

(Budapesti izlése. — A *Leányka* jubileuma. — Zsazsa megimádása.)

Budapest, március 10.

Istenem, hogy szeretünk mi, büszke fővárosiak a jó izlésünkkel kérkedni! Istenem, hogy szeretjük az „áldott jó vidék“ orra alá dörgölni azt, hogy amit mi teszünk, az jól van téve, hogy rojúnk kell példát vennie a Kárpátoktól az Adriáig, Tiszán innen, Tiszán túl: Dunán innen és Dunán túl mindenkinek! Istenem, hogy szeretünk mosolyogni a vidéki nagyságokon és a vidéki eseményeken; hogy sietünk észrevenni a vidék szemében a legpárányibb szálkát és mennyire nem látjuk meg a magunkéban a gerendát!... Hát bizony, — meg kell vallani! — olyan izléstelenségek, mint itt mifelénk, sohasem esnek meg az áldott jó vidéken.

Például, a legutóbbi: a szerda esti *Fedák*-ünnep; az izléstelenség csimborasszója, non plus ultrája, eddig és ne továbbja. Tessék csak elképzelni! *Fedák Sári* eljátszotta a Népszínházban ötvenszer *Teleki Margitot* az unalmas, bárgya és ostoba *Leányka*-ban. Ezért az 50 előadásért fizetett neki a kitűnő *Vidor Pál* 35.000 koronát. Ezenyre akudtak, ezt megkapta, meg is érdemelte, mert a rossz darabban is igen kedves, igen jó volt az isteni *Zsazsa* és mert divatba hozta megint a Népszínházat. De aztán — a 35.000 koronával be kellene érnie és nem szabadna olyan céccokat elfogadnia, amilyen a szerda esti ünnep volt. Szerdán este ugyanis az történt, hogy a Népszínház egész személyzete térdet hajtott *Fedák Sári* előtt és a lába elé tette mindenké a maga pálmáját, babérkoszoruját! Történt pedig ez nyílt színen, a közönség szemelátára!... *Vidor Pál*, a magyar színpad egyik legnagyobb művésze, az „Ingyenélők“, a „Veres sapka“ poetája, térdet hajt a divatos primadonna előtt. *Szirmai Imre*, *Kovács Mihály*, *Pintér Imre* és a többi mind odaborul és pálmával doku mentálja, hogy ő semmi, minden az isteni *Zsazsa*, aki felé úgy kell tekinteni, mint az éltető Nap felé!...

Egyetlen egy kórlista akadt csak, aki földhöz csapta a pálmáját és kijelentette, hogy ő nem borul le senki előtt!... Egyetlenegy kórlista volt csak, a ki önér etére hivatkozott; de az igen tisztelt művészek és művésznők oda álltak és — behódoltak *Zsazsának*. Még próbát is tartottak a „bódolásból“ és *Stoll Károly*, a főrendező, aki okos, tanult, művelt és tehetséges ember, egy óra hosszat nyaggatta a színház apreját nagyját, hogy minél jobban sikerüljön a *Zsazsa* megimádása!...

Igazán szerencse még, hogy Fedák Sári okos leány és nem veszi el a fejét. Igazán szerencse, hogy az ilyen behódolás után is szerény, végtelenül szerény marad és most se tart magáról többet, mint amennyit eddig tartott, most is csak azt tartja magáról, hogy ő a világ legelső színésznője, hogy ő a legokosabb lány, a legszebb lány, a leghatalmasabb lány ebben az országban!... Ha Fedák Sári elvesztené a fejét és ennél többet gondolna, hinne magáról; igazán nem is volna csoda!... De ő okos és szerény!... Tudja, hogy Szirmai nem a jószántából rogy térdre előtte és tudja, hogy ő több, mint Márkus Emma, Ujházi Ede, Jászai Mari, Szoyer Ilonka, Krammer Teréz, Szamosi Elza, Hegedűs Gyula, Varsányi Irén és a többi külön-külön és együttesen. Ezt tudja magáról, ezt elhiszi magáról; de többet nem, ha még úgy ünneplik is s ha még annyi palmaágat raknak a lába elé. Milyen szerencse, ugy-e, hogy nem veszi el a fejét és megmarad szerénynek, okosnak!...

F. J.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Lili, operett. Este: Diák szerelem, operett. (Páros bérlet.)
Hétfő: Az udvari tanácsos, vigjáték. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Kedd: Az udvari tanácsos, vigjáték. (Páros bérlet.)
Szerda: Hogy kell hódítani? Az almafa, Tél apó, egyfelvonásos vigjátékok. Harmath Józsa vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Hadak útja, (1848.) színmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Othello, tragédia. Könyves Jenő vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Baccarat, színmű. (Páros bérlet.)

Kis versek.

Vigasz.

(Heine.)

Az ifju szép kisasszony
A tengerparton áll;
És nézi, nézi busan
Amint a nap leszáll.

Ej, hagyja szép kisasszony,
A bánat mit sem ér:
Elől a nap lenyugszik
És hátul visszatér.

Bodrogh Pál.

Virághullás.

Való, hogy minden ifju érzés
Egy szép napon csak sirba vesz,
Rajongó, izzó ifju elménk
Hideg bölcsesség helye lesz.
Minden virágnak, mit tavasz bont
A nyárra el kell hullnia...
Tudóssá léssen Rómé
S mellett asszonyka Julia.

Zivvaka Andor.

* A Kőlcsey-zsur. A Kőlcsey-egyesület keddi irodalmi zsúráját érdeklődve várja a közönség s különösen Jörögé-Draskócsy Ilmának, a temesvári vendégnek versei számíthatnak nagy érdeklődésre. A Kőlcsey-egyesület tagjai ingyen vehetnek részt a zsúron. Belépésre jogosító igazolványok hátfőn és kedden délelőtt tizenegy órától egyig kaphatók az egyesület hivatalos helyiségében (színházépület II. em), hol új tagok is jelentkezhetnek. Évi tagdíj négy korona, mely két részletben fizethető.

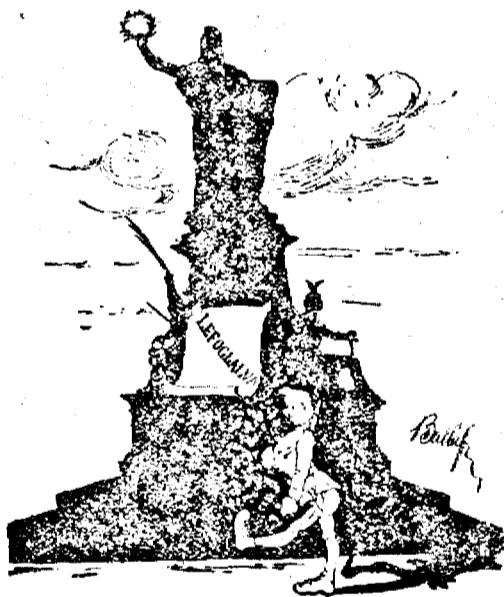
* A hét műsora. Hétfőn itt először Berczik Arpad Udvari tanácsos című vigjátékának lesz a bemutató előadása. A nő főszerepeket H. Novák Irén és Hunyadyné, a elmszerepeket Várnay, a férfi főszerepeket pedig Berczi, Marikázy, Nyárai, Szathmáry és Faludy játsszák. Kedden az Udvari tanácsos másodszor is színre

kerül, míg szerdán a múlt héten nagy sikerrel bemutatott *Hogy kell hódítani?* című egyfelvonásos és *Az almafa* — mindkettő H. Harmath Józsaival — és a *Tél apó* egyfelvonásos dráma lett kerül színre. Csütörtökön, március 15-én 1848. *Hadak útja*, Verő György látványos színművét, pénteken Könyves Jenő felléptével *Othello* tragédiát és szombaton a *Baccarat* című nagyhatású drámát adják ezuttal negyedezer.

* Szociálista vezér a színpadon. Érdekes premierje lesz legközelebb a Vigszínháznak. A színház igazgatósága a yanis elfogadta előadásra a magyarországi szociáldemokrata párt egyik vezérének: *Garami Ernő*nek társadalmi színművét. A darab erősen szociális keretben mozog és érdekes cselekvény keretében merész társadalmi problémát fejtget.

* A Színház és Élet színművészeti hetilap e heti számában Adorján László írt érdekes cikket Komlósi Emma művészetéről. A tanulmányt a művész nő fényképfelvétele díszíti. A lap ezenkívül 3 Leányka-képet és 4. Cserelányok felvételt közöl. Érdekes tartalmából kiemeljük a következő címeket. Nyári színházak. Egy színővendékhez (Somogyi Arpad verse.) Színházi hét („Az ösztön” és „A nap hőse” kritikái.) A vidéki színház decentralizációja (Irinyl József tanulmánya). Szerelmek (Tárca.) Szerző a darabjáról (Dunay Károly: „Mindnyájunknak el kell menni”). A kritikus (karcolat). A szabadjegy (Tréfa). Igaz is, nem is (Színházi apróságok). Hírek. Ezenkívül Faragó Jenő folytatja színházi regényét *A sóhajok folyosóját*. A színházi újság előfizetési ára negyedévre 8 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Baross-utca 59.

A lefoglalt szobor.

A közös hadügyminiszternek az a rendelete, a melyben állítólag meghagyta a katonai parancsnokságoknak, hogy a lakosság hangulatát tanulmányozzák, — még furcsa bonyodalmakra adhat okot.

Az aradi katonai állomásparancsnokság bizonyára szintén meg fogja figyelni a lakosság hangulatát. E megfigyeléseinek eredményéről bizonyára jelenteni fogja, hogy van Aradon „ein sogenanntes Märtyrer-Denkmal”, a melyet mindennap megkoszorúznak, miközben izgatott hangokat hallatnak az összbíródalmi egység ellen. Egyáltalán ez a szobor sok bajt okoz a katonai hatóságoknak. Fölújítja a „Revolution” emlékeit és tüntetésekre csábítja az embereket. Amíg ez itt van, a katonai parancsnokság nem állhat jól semmiről se.

A hadügyminiszter bizonyára ezt fogja válaszolni:

Sofort confiscieren.

S meglehet, hogy egy reggel arra a látványra ébrednek az aradiak, a melyet a fenti kép jövendőül meg.

INNEN-ONNAN.

— március 10.

A magyar nőkhöz.

A Magyar Védőegyesület női osztálya nevében *Dessewffy* Emilné grófné, id. *Lovassy* Ferencné, *Elek* Pálné, *Markos* Györgyné stb. leikes szöveget intéznek a magyar nőkhöz, a magyar női egyesületekhez. Nem áldozatot kíván a szöveg, hanem ebben a szomorú, válságos időben hazafias kötelességünk teljesítését: A magyar ipar pártolását.

A téma nem új — de mindig aktuális. Tekintsünk vissza a szabadságharc előtti időkre, mikor a még II. József császár uralkodása óta fentálló furfangos vámsorompó Ausztria és Magyarország között a magyar ipar teljes megölését vitte már véghez. Ennek a vámsorompónak segítségével Ausztria olcsón, majdnem vámmentesen kapott mindent Magyarországból, ellenben méregdrágán adott el Magyarországnak, mely teljesen rá volt szorulva mindent. A megyék és diéták számtalanszor kikeltek e gonosz rendszer ellen, de sikert füleknek beszéltek és a magyar iparosok és kereskedőknek nyakán még hosszú ideig lógott a szorító kötél, melynek végeit osztrák szomszédaink tartották kezükben.

Végre a 40-es évek küszöbén a magyar ellenzék néhány szóvivője ez istencsapást a társulati önvédelem által igyekezett túrható tenni, megalapítván *Balogh* Pál indítványára és *Batthyány* Lajos elnöklete alatt az első magyar iparegyesületet. Ennek a mozgalomnak is *Kossuth* állt élére és rövid idő alatt óriási és örvendetes eredményeket ért el.

E rövid visszapillantással csak arra akarok rámutatni, hogy a magyar ipar pártolása mily régen került szőnyegre és hogy még, sajnos, most is szőnyegen van, csak azt bizonyítja, hogy még mindig nincs kellőleg pártolva. A visszaemlékezéseket azonban még folytatnom kell és egyuttal leteszek egy kosár babért megboldogult *Wohl* Janka sírjára, kit aki ismert, bizonyára nem felejt el soha és kinek szalonját, mely a hazai és külföldi kitüntetések gyűlhelye volt — nem tudja feleleveníteni senki sem. Engem még a hála is fűz hozzá, mint kezdő kis írónót, ki csak passzióból firkáztam néha, ő buzditott, ösztökölt, mint leveleiben írta, felismerve bennem a határozott tehetséget, ez pedig, az ő szájából, jaj de nagy kitüntetés volt. Ezelőtt 6-7 évvel ismét nagy lelkesedéssel csapkodtak fel a magyar ipar pártolás eszméjének lángjai. *Gelléri* Mór lelkesen vette kezébe az ügyet, állandó női bizottságot alakított, anketestünk és ekkor *Wohl* Janka az ő 35 évig fennállt lapjában, a magas nívón álló *Magyar Basár*-ban egy pályakérdést vett fel, mely így hangzott:

„Mit tegyünk a magyar nőkhöz nemzeti iparunk érdekében?”

A pályadíjat én voltam olyan szerencsés elnyerhetni és most, hogy ismét szőnyegre kerül ez a kérdés, ismét foglalkozom akkori gondolataimmal. En már akkor is rámutattam arra, amit a Védő-Egyesület felhívásában szintén legjobban hangoztat, hogy a magyar ipar legnagyobb ellenség a kereskedők. Tessék sorba járni az üzleteket és tessék mindent leltározni, ki fog sülni, hogy egyes üzletek áruanyagának kilenc-tized része külföldi és egytized része magyar készítmény, holott megfordítva kellene lenni. A kereskedő kicsinyléssel, kvázi ellenségeskedéssel van

eltelve a magyar ipartermékek iránt és amint magam is tapasztaltam, szinte lenézi az embert, ha magyar gyártmányt kér. És mi, a vevőközönség is hibásak vagyunk; ha csak magyar árut kérünk és csak azt fogadjuk el, akkor a kereskedőt rászorítjuk a magyar ipar- és árucikk beszerzésére.

Most, mikor a haza veszélyben van; most, mikor nekünk, maroknyi magyar népnek annyi ellenség között annyira össze kell tartanunk: most minden garasnak idehaza kell maradni és a magyarságért kell minden legkisebb cselekedetünknek véghez menni. Bojkottálni kell azt a kereskedőt, ki a mi magyar pénzünket osztrák, cseh és német gyárosoknak viszi ki és aki a gyanútlan vevőnek silány külföldi árut nyom kezébe a jó magyar helyett. Lehetséges, hogy ebben a válságos időben a kereskedők, mint jó hazafiak, ne látnák be szavaink igazságát; ha áldozat: hát hozzunk áldozatot. Mit tett a magyar nemesség, mikor 48-ban felszabadította a jobbágyságot és alívettette magát az adófizetésnek, bizony jóformán a saját sirját ásta meg, tanu erre a sok idegen kézre jutott vagy összeomlott magyar nemesi kuria és a magyar középbiroktos osztály ijedszón silány helyzete még most is, és az áldozatot mégis meghozták. Ime most a kereskedőknek kell áldozatot hozni és lemondva régi üzleti összeköttetéseikről, tessék nekik magyar árut, bár az tán drágább, tartani.

Nagyon sok mindent kell ugyanis importálnunk a külföldről, a mi nekünk nincs, pl. igaz gyöngy, tea, szőrmefélék, gyógyásványok, krokodlibőr stb. — legyen ez elég külkereskedelemnek, — Lykargus is a minimumra szállította le Spárta külkereskedelmét és bár az igazgyöngy, angora szőrme és krokodlibőr, Lykurgussal tartva nem éppen nélkülözhetetlen valami. Tehát hozzuk csak be azt és adjunk külföldre pénzt olyanért, amiért éppen muszáj. És ez oly kevés.

Hál Isten, amit az ipar produkál, abból mindent találunk itthon. Gyáraink vannak, iparosaink vannak, sem játékszerért, sem ruháért, sem kalapért, de még csak szépitőszerekért sem kell mennünk a szomszédba. (Ki ne ismerné péld. az én kedves kollegám, a kitűnő író, Harmathy Lujza Kneipp szisztéma alapján összeállított páratlan sikerű kozmetikai találmányait?)

Fel kell karolni a vidéki háziipart. Minden vidék lakosságának megvan az ő eredeti különleges kézimunkája, legyen az himzés, horgolás, faragás, cserépedgetés, vagy más eféle.

Az ilyen helyi házi ipart fel kell karolni, az intéző köröknek partfogásukba kell venni és tökéletesíteni, fejleszteni; ezáltal nemcsak emeljük a hazai ipart, hanem kenyeret adunk a népnek is. Itt van péld. a gyoroki csángó kézimunka, melynek a lelke *Avarffy Gyuláné* urasszony, tessék csak azokat a gyönyörű és olcsó kézimunkákat megnézni és megvenni. Akinek nem telik drága olajfestményekre, az aggassa lakását ilyen himzésekkel tele és vegyen példát *Mársits Rozina* urnától, a temesvári felsőbb leányiskola igazgatónőjétől, ki *turós zacskók*ból állított össze mesés függönyöket, mit a pesti Iparművészeti Múzeum kiküldöttjei is megcsodáltak.

Az utóbbi években óriásit haladt a magyar ipar — adja az Isten, hogy teljes diadalt arasson nemsokára minden, ami magyar.

Wettsteiné Szluha Margit.

Hívják az ujoncokat. Kedvezmény az önként jelentkezőknek.

(Katonai tanácskozás Budapestén.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 10

A hadügyminiszternek ma ismertetett leirata a magyarországi csapatok politikai természetű kirendelése tárgyában arra indította a budapesti hadtestparancsnokságot, hogy a vezénylete alatt álló csapatparancsnokokat sürgős tanácskozásra hívja össze. Ezen a tanácskozáson megbeszéltek, hogy mely csapatok teljesíthetnek legcél-szerűbben karhatalmi szolgálatokat a hadtest körzetébe tartozó különböző helyeken, miként állítsák össze és milyen utasításokkal lássák el az asszisztenciául kirendelendő katonaságot.

Mint hogy a kormány — hir szerint — az összes hadköteleseket önkéntes belépésre fogja felszólítani és e föl hívás eredményeül jelentékeny számú ujoncnak bevonulását várják, a tanácskozáson megállapították azoknak az ujoncnak számát, akikre az egyes csapatnemeknek létszámuk kiegészítésére szükségük van.

A katonai szaktanácskozásról az alábbi távirati tudósítás számol be:

Sorozásra készülnek.

Egy fővárosi estilap szerint, a budapesti IV. hadtestparancsnokság budai palotájában katonai tanácskozás volt *Uzküll-Ghyllenband* gróf csapatfelügyelő, hadtestparancsnok elnöklése alatt, mely alkalommal képviselve voltak a hadtest kötelékébe tartozó összes csapatnemek.

Ezen a tanácskozáson, melyen többféle katonai dolgot beszéltek meg, első sorban a legközelebbi sorozással foglalkoztak. A kormány ugyanis már legközelebb megfogja alakítani a sorozó bizottságokat és az ezek részére kiadandó rendkívüli utasítások már most megbeszélések tárgyát képezték. Tekintettel azonban arra az eshetőségre, hogy az önként jelentkező ujoncok száma nem fogja fedezni a szükséges létszámot, a tanácskozáson megállapították az egyes csapatok részére a föltétlenül szükséges állományt.

Az ujoncozás tervéről a következő részletek szivárogtak ki:

Az egyes kiegészítő hadparancsnokságok már hetek óta közvetve és közvetlenül az iránt puhatólódznak, vajjon abban az esetben, ha az ujoncozásokról elmaradt hadkötelesek nagyobb engedményeket kapnának, nem-e vonulnának be önként a márciusi sorozásokon?

Ezen puhatólódzások eredményeként az egyes hadkiegészítő parancsnokságok már legközelebb nyilvános felhívásokat intéznek azokhoz az 1885—84—83 évi születésű hadkötelesekhez, akik eddig sor alá nem kerültek, hogy a sorozásnak önként vessék alá magukat, s ha szolgálatra alkalmasnak találtnak, az eddig már elmúlt időt beszámítják nekik mint kiszolgált időt. Akinek 1905. október 8-án kellett volna bevonulni és csak márciusban vonul be, az elmúlt hat hónapot beszámítják, ennyivel kevesebbet kell szolgálnia, míg ha önként sorozásra nem jelentkezik, annak idején a teljes tényleges szolgálati idejét ki kell töltenie.

A katonai kiegészítő parancsnokságok a már próbaképpen tett kihallgatásokból meggyőződtek arról, hogy a hadkötelesek legalább is kétharmadrésze önként be fog vonulni.

A bevonulások megtörténte után azután katonák előkészítik a rendes sorozást úgy, hogy a katonágyeket ezentul nem a városi és megyei szervezetekkel, hanem az erre alakított állami hivatalokkal végeztetik.

Az állami hivatalokat képező katonágyosztályok 1907. márciusában működni fognak és ha eddig helyreáll a rend, parlamenti fölhatalmazással, ha nem áll helyre, anélkül ujoncoznak.

A katonai kirendelések.

Szóba kerültek a legközelebb várható katonai kirendelések is. A kormány ugyanis is be fogja tiltani a március 15-én szokásos nyilvános fölvonulásokat és ennek az intézkedésnek biztosítására ismét katonai kirendelések válnak szükségessé. Az ezredparancsnokságok tehát az előkészületekre megkapták a kellő utasításokat, de mert az eddigi kirendeléseknél szerzett tapasztalatok a katonai hatóságokat arról győzték meg, hogy az egyes csapatkirendeléseknél, illetve a kirendelt csapatok összeállításánál nagyobb óvatosságra van szükség s ezenkívül figyelemmel kell lenni arra is, hogy az egyes csapatok legénysége, mely vidéken alkalmazható eredménynyel. Ezen körülményeket most szintén megtárgyalták és erre vonatkozólag minden ezred parancsnoka megkapta a kellő utasítást.

A honvédség parancsnokai szintén megkapták a készenlétre vonatkozó rendeleteket és ma vagy holnap megkapják a beosztási rendeleteket is, melyek szerint, ha kivonulásra szükség lesz, a kivonuló csapatok akadály nélkül elfoglalhassák rendeltetési helyüket.

Zsúr-témák.

Paris történet.

Ahol asszonyról van szó, ott mindig a franciák az elsők. A szépnem iránti szeretetreméltóság a legfőbb erényük, amelyről soha és semmi körülmények közt sem feledkeznek meg, sőt szertelenségre hajló természetükkel néha igazán túlzásba is viszik, amint ez most legutóbb is történt Párisban. A szenzációs milliós lopás vádlottainak, *Galley* nek és barátjának, *Merelli* kisasszonynak perét tárgyalta a párisi esküdtszék. A tárgyaláson mindenki, a tanúk, az eladó, az esküdtek, a bírák, sőt még az ügyész is vaósággal versenyeztek egymással a vádlottó iránti előzékenységben. Az egész párisi sajtó legjókáróbb, a leghizelgőbb hangulatot teremtette a számára. Valamennyi lap *Merelli* kisasszony izléses toalettjéről, előkelően finom moderával és elegáns megjelenéséről írt. Arcképét hozták a leghizelgőbb leírásokkal stb.

Az igazság pedig az, hogy a „szép” *Merellit* — Páris kivéve — sehol se mondanák még csak csinosnak se. A „gyönyörű” teremtesen bizony már nagyon maglátszik a harminnyolc év nyoma s az az elragadó ébenfekete haj, azzal a csoda párisi frizurával, amely az eladó urat annyira elragadta, bizony csak paróka, mert a vádlottó valami súlyos beregességben mind egy szálig elvetette a haját. A bírósági elnök olyan hangon tárgyalta a vádlottóval, hogy minden szavából az a híres közmondás érzett ki: „A nőt soha, még csak virággal sem szabad megütni!” Jóformán az egész tárgyalás alatt egyetlen érdemleges kérdést sem intézett hozzá s az egész vallatás oly tónusban ment, hogy a vádlottó a vádlott *Galley*val való viszonyára nézve mindent elhallgathatott s összesen csak annyit vallott: „Az igazi uriember a barátját csak este keresi föl és soha sem zaklatja, azzal, hogy mit csinál.”

nált egész nap s ő sem mondja el azt." Mikor az elnök mégis megkockáztatta a kérdést, hogy tud-e valamit a pénzről, amelyet a barátja elikkasztott, azt felelte: „De kérem, elnök ur, hogy lehetne egy nő oly tapintatlan, hogy a barátjától még azt kérdezze, honnan szedi a pénzt, amivel őt kíséretti, vagy megtiszteli.”

A női kalap.

Mikor az első császárság idején a divatárusnők először tettek kirakataikba női kalapokat, a szokatlan eljárás bosszantotta a közönséget, amely ezt a kiállítását a kolbászok és sonkák kirakataiba helyezéseivel hasonlította össze. Azelőtt legfőképpen azt kockáztatták meg, hogy csinos leányokat állítottak az ablakba, csak hogy a bábák tömeg inkább a csinos leányt csodálta, mint a kalapokat, amelyet fején viselt. XVI. Lajos korában megkövetelték egy kalaptól, hogy különös karaktere legyen s kifejezze „szíve érzelmeit” viselőjének. Hölgye szereiméről, gyűlöletéről, féltelméről és reményéről beszédes taunásokat tegyen a kalap díszítése által. Egy nő, aki kalapját apró babával díszítette, azt akarta ezzel jelezni, hogy legnagyobb boldogsága öt gyermek volna. Egy másik hölgy várat és kardokat hordott fején, jelölve, hogy katonát szeret. Honleányok XVI. Lajos trónraléptekor szellemes módon adtak kifejezést érzelmeiknek. Kalapjukra kis buzaföldet tettek, a reményt jelentő aratóleánnyal és a fölkelő nappal. Maga a „modiste” szó is csak nagy későre nyert polgárjogot és csak 1885-ben került bele a francia szótárba. Azelőtt a divatárusokat „marchandes de modes” nek nevezték.

Drága öltözékek.

Sokszor halljuk a panaszt, hogy hölgyeink mennyit költenek ruhára, pedig ebben tulatesznek rajtuk azok a népek, amelyekől megszoktuk, hogy vadaknak mondjuk őket. India egyes vidékein a nők ünnepi alkalmakkor olyan ruhákat viselnek, aminek még a mi legelékényesebb divathölgyeink sem mondhatnának csóknak. Csudaszép fehér bőrt valamilyen sajátos eljárással megpuhítanak és simu lékonyra tesznek, mint a gyapotszövetet. Csipke vagy drágakő nem díszíti, csak a jávor szarvas fehér bőre. Az ilyen ruha a legdrágább kivitelben 800 font sterlingbe kerül és 60 fontnál olcsóbban nem is lehet előállítani. A világ legdrágább ruhadarabját az 1893. halászlai kiállításon mutatták Londonban. Egy királyi köpeny volt ez a Sandwich szigetéről, amely kizárólag fekete, piros és sárga tollakból készült. Az a madár, amely a sárga tollat adta, most már teljesen kihalt. De mindig is oly ritka volt, hogy másfél századra volt szükség, amíg a megfelelő tollat megszerették és legfőképpen ha 2-3 tollat használhattak egy egy madárnak mert nem mindeniknek volt meg a kellő fénye és színezete. A köpeny 100.000 font értéket képvisel.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A Kölcsey egyesület közgyűlése.** Az aradi Kölcsey egyesület március 18-án, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja rendes évi közgyűlését a városháza emeleti kistermében. Az egyesület választmányja kedden délután hat órakor ülészik. A választmányi ülés főtárgya a közgyűlés előkészítése lesz.

(*) **Az Erzsébetvárosi agghonvédek segélyező asztaltársaság február hó 25-én tartott tisztújító közgyűlését,** melyen egyhangulag megválasztották: örökös díszelnök: Hady Antal, t. elnök: Sturm Károly, Mayer Nándor, elnök: Somogyi Sándor, helyettes elnök: Matasch János, alelnökök: Kolozsy Sándor, Nagy Alajos, titkár: Wallinger István, n. titkár: Papuk Viktor, pénztáros: Lisinszky Lajos, ellenőrök: Mészáros János, Pálóczy János, Erdős Bogdán. Választmány: Altacher Lajos, Beleznay Kálmán, Bogdánovits Mihály, Berecz Károly, Denhoff János, Ernesz Rudolf, Gásza Károly, Galló István, id. Hadady Sándor, Joanovits Tivadar, Kiss Mátyás, Kovács János, Knizse I.,

Körösy Mihály Kölmel József, Marksteiner Ferenc, Nadabán Pál, Nagy András, Schuller Lajos, Sebők Károly, Szijártó Péter, Szabó János, Szinay Károly, Todoroszku Mihály, Vágó József, Zsuk Demeter. Az aszta társaság elhatározta, hogy március 18-án d. u. 4 órakor husz agghonvédet megvendégel, az acsev. vonatkísérő személyzete pedig 4-4 koronát oszt ki közöttük Lisinszky Lajos vendéglőjében. Választó- és Borona utca sarkán. Elhatározatát továbbá, hogy az asztaltársaság minden hó első vasárnapján választmányi ülést, a többi vasárnapokon pedig rendes heti értekezletet tart esti 6 órakor. Az agghonvédek megvendégelésén vendégek szívesen láttatnak. *Az elnökség.*

Öngyilkos színházi pénztáros.

(Egy rejtélyes tragédia.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10

A budai Városmajor csendjét az elmúlt éjszaka revolverlövés zavarta meg. Nyomban utána ismét csend lett és nem lehetett tudni, honnan jött, hol történt. Az őrszem kutatni kezdett a dördülés irányában és hosszas keresés után ráakadt az illető, egy jól öltözött férfi holttestére. Az esetről azonnal jelentést tett a kapitányságnak, melynek emberei megjelentek a helyszínén. Konstatálták, hogy az öngyilkos szájába lőtt és a lövés halálos volt. Mikor zsebeit átkutatták, a nála talált írásokból megállapították, hogy az illető *Rappel Árpád* miniszteri tisztviselő, egyben a Király-Színház pénztárosa.

Az öngyilkos régi hivatalnok volt, példányképe a rendes, pontos, kötelességét ismerő tisztviselőknak. Délelőtt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban dolgozott, ahol irattári főnök volt, délután pedig a Király-Színház főpénztárát kezelte. Öngyilkosságának okát nem is sejtik. A kultuszminiszteriumban rendben hagyta hivatalát, a Király-Színháznál tegnap számolt le és az utolsó fillérig rendben volt a pénztár. Boldog családi életet élt. A feleségét, *Grolig Annát* szerette, házasságukat Anna nevű szép kis leánykája tette boldogabbá. Rendezett anyagi viszonyok között élt, az *Izabella-utca 33. számú ház* tulajdonosa volt.

Tegnap két órakor ment haza a miniszteriumból. Megebedelt, azután felkereste a házában lakó sógorát, *Grolig Józsefet*, aki nem volt otthon. Egy papírlapra a következőket írta: „*Levelet kapsz tőlem. Isten veled.*” Ezután *Rappel* a Király-Színházba ment. *Lizár* titkártól egy szabad páholy jegyet kért azzal, hogy a családja a színházba jön estére. Azután felkereste *Beöthy László* igazgatót, akinek bejelentette, hogy negyedórára elmegy, mert dolga van. Azóta nem is tért vissza. A családja este elment a színházba, de *Rappel* akkor sem mutatkozott. Egész éjszaka nem volt otthon. Aggódo felesége hajnalán felkereste férje barátját, *Harsányi Lajost*, a Király-Színház könyvelőjét és azzal együtt keresték *Rappel*t. Végül reggel 8 óra tájban a rendőrség értesítette a kétségbeesett családot az öngyilkosságról.

Rappel, mint a nyomozás megállapította, egész délután a budai hegyek közt kóborolt. Éjjeltájban a Városmajor egyik padján követte el az öngyilkosságot. Azt hiszik, hogy hirtelen elmezavar lepte meg és beszámíthatatlan állapotban szánta magát a szörnyű cselekedetre. *Rappel* családjában több öngyilkosság történt már. Tíz évvel ezelőtt az édesapja, nyolc év előtt a bátyja vetett véget önmagának az életének. Más magyarázatát nem tudják találni az az öngyilkosságnak, minthogy *Rappel* családjában az öngyilkosság családi betegség.

Rappel holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

A törzsasztalok mellől.

I. A Központi-kávéház nagy asztala.

Nehéz idöket élünk. Az országgyűlést elcsapták, s a törvényhatóságok közül is fölcsaptak, a melyik nem páriroz. Egy-egy nemes vármegyét oly rövid uton koboznak el, akár egy krajeáros ujságot. A törvényhatóságok után következnek az egyesületek. A Kossuth-asztaltársaság értekezleteit Nagy Kálmán abban a meghatott tudatban rekeszti be, hogy jövő hétfőn már *Pallik Alfréd* térparancsnok fog a Jópásztorban elnökölni, s valamelyik segédtszif fog a perselyyel körüljárni — a *Sehmerling-szoborra*.

Hát akkor mi marad hátra? A hazafiságnak nem lesz más menekvése, minthogy a törzsasztalok mellé húzódik. Ide s tova ugyis az az egyedüli hely, a hol az ember szabadon elmondhatja gondolatait. Ha *Széchenyi István* ma élne, nem a kaszinók alapítására ösztönözné a magyarokat, hanem arra, hogy a törzsasztalok köré tömörüljenek. Idegenből vett dolog ez is, hanem a mi törzsasztalaink egészen mások, mint a német *Stammtisch-ek*.

Miután pedig ilyenformán a törzsasztalok aktualisak lesznek, az ujságírói kötelesség dikálja, hogy a törzsasztalok felé irányítsuk a figyelmet. Annyival kedvesebb dolog ez, mert a törzsasztalok közül néhány szinte a nevezetességei közé tartozik Aradnak. (Ezek pótolják a kulturpalotát, a városi képtárat, a Maros-kikötőt, s egyebeket, a miket ma még az idegeneknek nem mutogathatunk meg.)

A fővárosban csak egy nevezetes törzsasztal van; az *Abbaziabeli*. A hol *Bötvös Károly* mondja el azokat az adomákat és nevezetes elményeit, amelyek az írásaiba nem férnek bele. Nálunk Aradon sokkal nagyobb a készlet, — a mint a későbbi hetek során ki fog derülni. Az első a sorban a központibeli, a törzsasztalfók (vagy, ha jobban hangzik: asztal-törzsfók) sorában *Simay István*.

A Központi törzsasztala azért a legelső, mert alkotmánya van, s fejét, aki az asztal körül a teljhatalmat gyakorolja, s aki a „patriárka” címet viseli, maga emeli feje fölé. Falánk humoristák sokszor kiaknázták a patriárka-választások témáját, s így arról most nem trünk, csak magáról az ez idöszerint való prezidensről, *Simay Istvánról*.

Olyan nagy hatalmasság ő az asztalnál, hogy miatta megváltozik a világrend. Mint patriárkának, az asztalfőnél kell ülnie. Az asztalfő pedig a dolog természetes rendje szerint az asztalnak az ablak felől való végén van. Amde téli időben a nagy üvegtábla erősen továbbítja az utca hidegét a kávéházba. Hogy a hideg miatt valami baja ne essék, az asztal kimondta, hogy a asztalfő az alsó végén van, a kályha töszomszédságában. S télen át ott viseli *Simay* az elnöki hatalmat. (Arról, hogy a kávéházban föltett selyemsapkával ül, akár egy királyi biztos, nem is szölnk.)

De ennél is nagyobb hatalom, a melylyel

Simay az asztalnak legheterogénebb elomeit összetudja tartani. Békén megfér ott a kormányok réme, *Barabás Béla dr. Scholz Róberttel*, aki nem is tud képzelni másféle politikát, mint kormánypartit, s ha kívánnák tőle, még közoktatásügyi tarcát is vállalna; megfér ott a zene-nesztor Krispin, a botfüllekkel. Harcias asztal ez nagyon. Minden délután magasra dagad ott a politika árja, tajtékzanak a hullámok, bőszen csapkodnak az indulatok s mikor azt hinnék, hogy kiesap az egész kávéházra: az agg Simaynak egy jóízű közbeszólására csönd lesz, akár Kvarnero mellett az Adrián.

Ez az asztal az, a hol mindig politizálnak, s a hol a politika mégse választja el a lelkeket egymástól. Maga Simay adta rá a beszélő példát. Választási elnök volt, a mikor Barabás Béla mérkőzött Vörös Lászlóval. A választás utolsó perce következett. A mandátum sorsa eldőlt: a többség Barabásé lett. Simay Istvánnak könnyű lett volna a győzőnek kedveskedni az utolsó vokssal, s a győző mint mindennapos asztaltársa, szívének kedves embere is volt. Vagy ha éppen nem akart következetlen lenni a multjával, hát egyszerűen nem szavaz. Nem kötelessége. De Simay leszavazott utolsóának — Vörös Lászlóra, s fél óra mulva kihirdette az eredményt. Másnap délután pedig az asztal nevében ő gratulálta meg Barabást a győzelemért.

— Gratuláltak? — mondta tréfás boszusággal Barabás. — Mért nem voksolatok inkább rám?

— A politika, — mondta Simay — az más. Szavaztunk, ahogy szavaztunk, de senki nálunk nem örül jobban a te megválasztatásodnak.

... Így adja a központibeli törzsasztal mintáját annak, hogy *hogyan kell és hogyan szabad* politizálni.

Brück Gyula halála.

(A részvét és a temetés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Amikor e sorokat írjuk, a hirtelen elhunyt Brück Gyula dr. kerületi orvos holtteste utban van már Arad felé. A Szolnokról jövő tehervonat hozza, amely vasárnap reggel nyolc órakor érkezik Aradra. Az állomásról átvizik az elhunyt koporsóját a felső temető halottasházába s onnan temetik délután négy órakor.

(A halál előtt.)

Brück Gyula dr. hirtelen elhunytának körülményeit tegnap már megírtuk. Most Horváth Imre aradi háztulajdonos elbeszélése nyomán a következő részletekkel egészíthetjük ki a tudósítást:

— Nagyságos uram jöjjön kérem, az a kővér ur, akivel az előbb beszélgetett, összeesett.

Brück Gyula dr. pénteken délután Horváth Imrével, a Thököly-tér 5. számú ház tulajdonosával és ennek kis leányával Budapestre szándékozott utazni. Az elhunyt orvos Horváthtal, aki háziura volt, jó viszonyban élt és nagyon megörült annak, hogy együtt utazhatik vele. Alighogy felszálltak a vonatra, Brück Gyula dr. vidám társalgásba fogott és közben elenyelgett Horváth kis leányával. Betegségének nyoma sem látszott a tulerős testalkatu férfin és Szolnokig folyton derült kedvben volt. Csak a hosszú utazás bosszantotta és ennek tréfálkozás közben egy párszor kifejezést adott, hozzátette azonban azt is, hogy Budapestén kárpótolni fogják magukat az utazás kellemetlenségéért. Szolnok közelében vigan mondta Horváthnak, hogy Budapestén első dolguk az lesz, hogy jól bevacsoráljanak. Szolnokra érve, mindketten leszálltak a vonatról. Horváth a vasúti vendéglőbe hívta Brücköt.

— Jöjjön doktor, hamar bekapunk egy gyulyást.

— Nem vagyok éhes, Budapestig kibírom válaszolta Brück.

Horváth ezután bement a vasúti vendéglőbe, Brück Gyula pedig zsebre tett kézzel sétált föl és alá a peronon. Horváth éppen enni kezdett, amikor egy pincér lélekszakadva rohant hozzá:

Horváth rémülten sietett a peronra, ahol ekkor már nagy csődület volt a megboldogult Brück Gyula dr. körül, aki *életlenül feküdt a kövezeten*. Horváth Imre és az időközben odaérkezett *Ruzsics Károly* állomásfőnök több utas segítségével felemelték a roppant súlyos testet és bevitték a váróterem melletti fülkébe, ahol a szolnoki vasúti orvos nyomban megvizsgálta, de már csak a halált konstataálta. A vasúti orvos és Ruzsics állomásfőnök értesítették az esetről a szolnoki rendőrkapitányságot, ahonnan egy rendőrtisztet és egy orvost küldtek ki az állomásra. A rendőrség intézkedésére kilenc órakor egy hullaszállító-kocsin elszállították a holttestet a kórházba, ahol a ravatalos teremben helyezték el.

Horváth, aki szintén Budapestre szándékozott utazni, a gyászos eset következtében megszakította utját és Szolnokon maradt, ahol ma reggel megtette a szükséges lépéseket Brück Gyula dr. holttestének Aradra szállítása iránt. A szolnoki hatóság eleinte ragaszkodott a holttest fölboncolásához, de Horváth közbenjárására elállt ettől.

Az elhunytat a Szolnokról ma este hat órakor indult tehervonattal hozzák Aradra. Holnap reggel nyolc órakor az aradi vasúti állomásról a felső-temető halottasházába szállítják, ahonnan *délután négy órakor temetik*.

(A részvét.)

A megboldogult Brück Gyula dr. családja iránt városzerte a legmélyebb részvét nyilvánult meg. A délelőtti órákban sokan keresték fel az elhunyt özvegyét, aki megtörtén fogadta a kondoleálókat.

Institoris Kálmán polgármester szintén délelőtt fejezte ki részvétét Aradváros nevében, amelynek az elhunyt kötelességtudó, lelkiismeretes tisztviselője volt. Brück Gyula elhalálozása annyival lesújtóbb családjára, mert az elhunyt orvos mindössze öt évig volt a város szolgálatában s így nejt az özvegyi nyugdíj nem illeti meg. Amint értesültünk, a polgármester a közgyűlésnek előterjesztést fog tenni az iránt, hogy a város az özvegynek kegydíjat szavazzon meg.

Aradvármegye hatóságát is mély fájdalommal töltötte el Brück Gyula halála. Az elhunytban a megye egyik igen agilis, a törvényhatóság közügyeiért melegen érdeklődő bizottsági tagját veszítette el, aki sohasem maradt el a megyének még kisebb jelentőségű közgyűléseiről sem. A vármegye részvéte jeléül az elhunyt ravatalára díszes koszorút fog helyezni, a temetésen pedig a tisztviselők és a törvényhatósági bizottság küldöttséggel képviseltetik magukat, melyet *Dálnoki Nagy Lajos dr.* alispán fog vezetni.

Keresztes Gyula dr. megyei főügyész, a megboldogult egyik legjobb barátja, annak hírére, hogy Horváth Imre Szolnokon van, nem utazott Szolnokra, hanem magára vállalta a gyászhir tudatását az özvegygel és a mai nap folyamán a családnál tartózkodott, közben intézkedvén a temetés előkészületeiről.

(Az orvosok részvéte.)

Az aradi *Orvos-egyesület* és az *Aradvármegyei Orvos-Szövetség* ma este hat órakor a városházán közös értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek Brück Gyula dr. temetésén való rész-

vételüket. *Vas Sándor dr.*, az *Orvos Szövetség* einöke kegyeletes szavakban bucsuztatta az elhunytat. *Singer János dr.* orvosszövetségi titkár bejelentette, hogy a megbízás értelmében ma koszorút és külön gyászjelentést rendelt. Az értekezlet elhatározta, hogy elhunyt özvegyének írásban és küldöttséggel kifejezi részvétét. A három tagú küldöttség, amelynek tagjai *Posgay Lajos dr.* városi főorvos, *Léwinger Miksa dr.* orvos-egyesületi és *Singer János dr.* orvosszövetségi titkárok, holnap délelőtt jelenik meg az elhunyt özvegyénél. Az értekezlet végül elhatározta, hogy a temetésen testületileg részt vesz. Az orvosok holnap délután negyednégykor az *Andrássy-téren* lévő *Andrényi* féle vaskereskedés előtt találkoznak, ahonnan kivonulnak a felső-temetőbe. Az orvosok gyászjelentése így hangzik:

Az Aradvárosi Orvosegyesület és Orvos-Szövetség fájdalommal szívvel tud tja, hogy szeretett kartársa dr. Brück Gyula városi kerületi orvos, megyei törvényhatósági bizottsági tag, tetteiben és érdemeiben gazdag életének 52 ik évében, folyó hó 9-én váratlanul elhunyt. A megboldogult temetése folyó hó 11-én (vasárnap) délután 4 órakor lesz a felső temető halottasházából. Arad, 1906. március hó 10. Béke poraira!

(A temetés.)

Brück Gyula dr. temetése, mint már említettük, holnap délután 4 órakor lesz a felső-temető halottasházából. A gyászszertartást *Csák Csirják dr.* rendfőnök végzi. A temetésen megjelenik *Institoris Kálmán* polgármesterrel a város, *Dálnoki Nagy Lajos dr.* alispánnal a vármegye küldöttsége, az összes orvosok, valamint az egyesületek, amelyeknek az elhunyt tagja volt. Az aradi színház nevében *Szendrey Mihály* igazgató tesz koszorút az elhunyt sírjára.

(Eplzódok.)

Tegnap délelőtt tíz órakor *Brück Gyula* még meglátogatta egyik influenzában szenvedő betegét, Brück azt rendelte betegének, hogy kis adagokban igyék meg egy féliter finom konyakot, attól jó megizzad és egy-két nap mulva kutyabaja sem lesz. Az influenzás beteg megfogadta orvosa tanácsát és ma kissé gyöngékedve meg, de gyógyultán elhagyta az ágyát. Orvosa pedig, tegnap még jótevője az emberiségnek, ma már a sors kifürkészhetlen rendelkezéséből örökre elnémult.

A Hungaria kávéház kártyaszobájában Brück dr. közkedvelt társaspartnere volt egy kedélyes alsóspartinak. A kasszák és utimók bemondása me lett természetesen ráérték a partnerek a nagyszamu kibickekkel együtt mindenféle jó és kevésbé jó éleket is faragni. A tréfalkoska középpontja rendszerint Brück dr. volt. Hatalmas természetű célozva, nem egyszer mondogatták neki, hogy ne igen vesződjék ennek vagy annak az „illusztrációnak“ megcsinálásával, mert a nagy erőlködés megérthet neki.

— Sohse féltsenek ti engem, felelt ilyenkor Brück Gyula, *én foglak valamennyitököt kikísérni!*

Szegény Brück Gyula! Jóslata nem vált be. Elsőnek hagyta ott az alsóspartit, mely most már nélkülözni fogja az ő szellemes ötleteit és sokáig úgy érzi majd magát, hogy a legszebb játszma is fabatkát ér, ha Brück pajzán humora nem fűszerezi a játékot.

TANÜGY.

(—) Az Aradi Kereskedők Köre tanfolyamának záróvizsgálja. Az Aradi Kereskedők Köre 1905—6. évi kereskedelmi szaktanfolyamának ünnepies záróvizsgáját f. évi március 11-én, *vasárnap délután 3 órakor*, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartjuk meg. Tisztelettel kérjük az aradi főnököket, alkalmazottakat, valamint a tanfolyam ügye iránt érdeklődőket, hogy a záróvizgán minél számosabban jelenjenek meg. *Tedeschi Viktor*, az Aradi Kereskedők Köre einöke, *Mész Armin*, a közművelődési osztály igazgatója.

Kristóffy József távozása. A lemondás oka.

(Agitáció az általános választói jogért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10

Azt a hetek óta szállongó hirt, hogy Kristóffy József belügyminiszter állásáról lemondott, most már maga a legilletékesebb személy: Kristóffy is megerősítette. Egy újságíró előtt tett nyilatkozatában elmondotta, hogy tényleg benyújtotta lemondását, de azt még nem fogadták el és így továbbra is intézi tárcájának ügyeit.

Rendkívül érdekes lemondásának indoka. E szerint Kristóffy azért válik meg állásától, mert sem a korona, sem a kormány nem támogatják kellően az ő sarkalatos programját: az általános választói jog reformját és ő inkább otthagya tárcáját, semhogy a választói reform közeli megvalósításától elállana.

Távozása után, mely csak az új országgyűlés összehívásakor fog történni, a belügyminiszter nem vonul vissz a magánéletbe, hanem országos mozgalmat indít az általános választói jog érdekében.

Kristóffy nyilatkozatát távirati értesülés alapján alább közöljük:

Fiuméből táviratozzák: Kristóffy József belügyminiszter tegnapi elutazása előtt a Fiumei Hírlap egyik munkatársával beszélgetést folytatott, melynek során a miniszter megerősítette azt a hirt, hogy beadta lemondását, de egyelőre még hivatalában marad.

Nyilatkozata így hangzik:

— Igaz, hogy beadtam lemondásomat, de nem azért, amiket a lemondás okául összeírtak. Nem személyiségem van t. i. oda-főnt kompromittálva, de lemondottam férfiu! önérzetem parancsára, mert *illetékes helyen nem láttam főprogrampontoknak, az általános választói jognak komoly lanszirozását.* Én ehhez kötöttem egész politikai egyéniségemet a mondhatnám tárcámat is. *A kabinet, az udvar azonban nem honorálja kellőképp a program-pont fontosságát, tehát lemondtam.* A lemondás azonban nem lesz elintézve április 11 ig. Ekkor telik le a határidő, mely alatt el kell dölnie, hogy kilírják-e az új választásokat vagy sem? *Ha nem rendelik el az új választásokat, én továbbra is belügyminiszter maradok. Ha pedig elrendelik, akkor távozom.* Addig azonban tényleg belügyminiszternek tartom magam és mivel egészségem már helyreállt, most hazautazom és rögtön átveszem újra a belügyminiszterium vezetését.

Ha pedig távoznom kell, pártom a haladó párt érdekében országos agitációt indítok és meg vagyok győződve, hogy programommal az általános választói joggal nagy szolgálatot teszek és népszerűséget is szerzek a haladó-pártnak. Így az új választásokba mégsem egészen oly zülötten menne bele a haladó-párt, mint ahogy ellenségei hangoztatják. Minden esetre a vidéken országsszerte szervezni fogom a haladó pártot.

Kristóffy József belügyminiszter — mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi — ma reggel Budapestre érkezett, fölkereste Fejérváry Géza báró miniszterelnököt és hosszasan tanácskozott vele.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület XXVII-ik rendes közgyűlését március 18-án délelőtt 11 órakor a városháza emeleti kis gyűlés termében tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívotnak. *Urban* Iván, elnök, Nagy Sándor titkár-művezető. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmánynak az 1905. évről szóló jelentése. 3. Pénztári és vagyoni kimutatás az 1905 ik évről és a vagyoni mérleg előérjesztése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1906. évi költségelőirányzat megállapítása. 6. Tisztviselők: elnök, alelnök, titkár-művezető, ügyész, orvos, pénztárnok, ellenőr, torna- és evezős szertárnok, továbbá 40 rendes választmányi és öt pót választmányi tag, számvizsgáló bizottsági elnök és két tag megválasztása. 7. Indítványok.

A gyászoló humor.

Volt egy ember, a kinek a halála is a mosoly érzését csalta az ember lelkébe. A szájalom könnyen, a mely az elköltözése után fakadt, megcsillant a tréfák emlékének napsugara, a melyeket életében ő követett el. Ez az ember a kövér doktor, Brück Gyula volt.

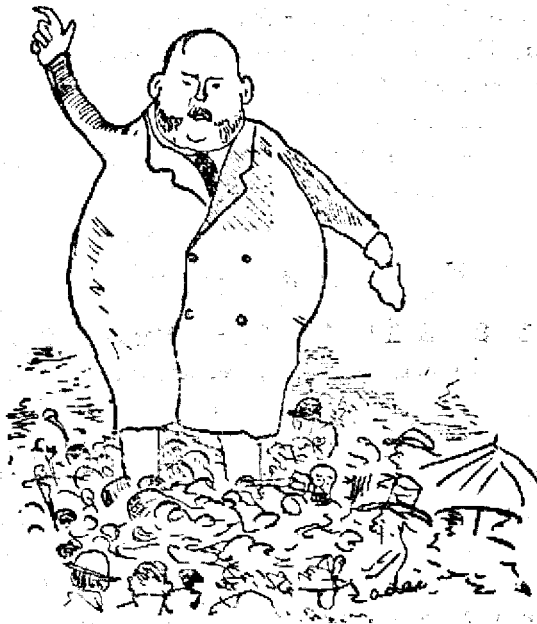
A míg élt, sokat kötöttünk, tréfáltunk vele mi is. A mikor fölszállott a lóvonatra, azt mondtuk:

— Csak nem hiszi, hogy ez a bárka elbirja a doktor urat?!

Azt is mondtuk:

— Az olyan has után, a melyet a doktor ur visel, luxus-adót kellene kivetni.

Az írásainkban is szoltunk ilyen irányokban róla. A boldogult Szadai lerajzolta, a mint a nyomorgó és éhező városi tisztviselők fizetés-emelési mozgalmának élére áll, mint a nyomornak és éhségnek jellemző példája. (No, ezért kap a szegény Szadai, ha Brück a másvilágon összeakad vele.) Sohase bosszankodott érte. Azt mondta nevetve, ha összeakadt velünk:

— Fizetést kellene, hogy adjanak nekem, olyan állandó témájuk vagyok.

— Utoljára akkor került rajzoló-toll alá, a mikor egy orvos-társát dögönyözte meg hírlapi polemikában.

Arra meg így szolt:

— Magukat szeretném úgy megmasszírozni, akik úgy lepingáltak!

Egy jókedvű emberrel kevesebb. S az ember annyira éhes a jókedvre, humorra, hogy önző voltában még a halotti bucsuztatásokból is azt sajtolja ki, ha alkalom van rá. De az olyan tréfakedvelő, bohém embernek lelke, mint Brück Gyula volt, — nem veszi ezt halála után kegyeletsértésnek, — s megbocsátja, hogy őt és a jókedvét siratván, felelevenítettük azt a karikatúrát, a mely a humorának nevető emléke.

A gyermekórház telke.

(Uj kérelem a közgyűlésben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 10.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület tudvalevőleg azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy létesítendő gyermekórházának felépítésére adjon a város az egyesületnek megfelelő telket. Kérvényében az egyesület ki is jelölte az állami gyermekmenhelylyel szemközti elterülő egy katasztrális holdnyi területet, mint amely legalkalmasabbnak mutatkozik a gyermekórház céljaira. A február havi közgyűlés a tanács indítványára nem teljesítette az egyesület ezen kérelmét, azzal indokolván meg határozatát, hogy a kért terület a tervezett liget határvonalába esik.

A Fehér Kereszt egyesület, amely a közérdekből is mielőbb dűlőre akarja juttatni a gyermekórház ügyét, most újabb kérvényt adott be a városhoz telek átengedése iránt. Az egyesület most a város területén kívül eső Vásártéren kér egy katasztrális holdat a várostól. Kérelmének indoklásául felhozza, hogy a kért terület teljesen kívül esik a tervezett liget határvonalán és így az az aggodalom, hogy a gyermekórház a ligetet megfertőztetheti, elesik. A kért terület teljesen izolálva van minden más telektől, amennyiben két oldalról kocsiut, a harmadik oldalról pedig az állami gyermekmenhely határolja. Az esetben, ha nem volna hajlandó a város a kért területet átengedni, úgy vagy az *Eötvös tanyából*, vagy az új vágóhíd és honvéd huszár laktanya között fekvő *sörházi földesekből* kihasítandó telket kéri a várostól a Fehér Kereszt egyesület. Megjegyzi végül kérvényében, hogy kórházi célokra csak olyan telek alkalmas, amely a vízvezetéki és csatornázási hálózatban, vagy annak közelében fekszik.

Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a gyermekórház felépítése maga után fogja vonni a közegészségügyi állapotok tetemes javulását, miért is elsőrendű városi érdek, hogy a függőben lévő ügyet mielőbb elintézzze a város törvényhatósága.

Közegészségügyi szempontból feletlen fontos az is, hogy a gyermekórház a gyermekmenhely szomszédságában épüljön fel. Így van ez az ország legtöbb városában, m. pl. Temesvárott, Nagyváradon, Pozsonyban és Kasán is. A kórházba kerülő gyermekek harminc százaléka a gyermekmenhelyből kerül ki, miért is úgy a szállítás könnyebbége, mint a szállítás körül felmerülő költségek szempontjából kívánatos a két épület közelsége. De egyéb fontosabb okok is megkivánják, hogy a gyermekórház a gyermekmenhely közelében épüljön fel. Az amugy is tetemes fentartási költségekkel járó kórháznak például nagy könnyebbségére szolgálna az, ha az adminisztrációs teendőket a gyermekmenhely tisztviselői látnák el. Ez azonban csakis úgy érhető el, ha a két épület egymás közelébe esik.

A mindinkább szaporodó difteritisz és kanyaró betegségek mellett üdvös volna, ha a törvényhatóság végre elintézné ezt a közegészségügyi szempontból nagyfontosságú kérdést. Eilenkező esetben rá fog hárulni az odium a mindinkább előtérbe lépő bajokért. Ami pedig azt az ellenvetést illeti, hogy a liget közelében felépülő kórház megfertőzteti a környéket, erre nézve egyszerűen utalunk Nagyváradra, ahol a gyermekórház a város kellő közepén van.

Aki leányának a férje.

(És az unokáinak az apja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 10.

Szörnyű bűn terhe alatt tartóztatta le a szegedi kir. ügyészség a dorosmai tanyáknak egyik jómódu polgárát. A letartóztatott embernek az a bűne, hogy tulajdon leányával folytatott közös háztartást tíz éven keresztül s ebből a rettenetes viszonyból négy gyermek származott. Ezt a bűnt ő is és leánya is a napokban meggyönták Dorosmán Zachariás plébánosnak, aki lelkükre beszélve, rábirta őket, hogy jelentkezzenek a csendőrségnél. A leány a napokban a dorosmai csendőrségnél jelentkezett s elmondta a dolgot. A vallomás alapján az apát, aki megszökött és két napig bujdokolt a dorosmai tanyák között, a csendőség a nádasban elfogta és bevitte a szegedi kir. ügyészséghez, ahol az előzetes letartóztatást ellene elrendelték.

Pár nappal ezelőtt kisírt szemű, ünneplőbe öltözött menyecske állított be a dorosmai csendőség hivatalos szobájába. A zokogástól alig bírt szóhoz jutni.

— Móra Borbála a nevem — mondotta. Az apámat Móra Albertnek hívják. Most a tisztelendő urtól jövök; ő küldött ide, hogy elmondjam a mi nagy bűnünket. Az enyémet meg az apámét.

Elmondta. Vallomásából igazán nagy bűn derült ki.

Móra Albert hatvannégy éves dorosmai vagyonos gazdának ezelőtt husz évvel elhalt a felesége. Maga maradt a háznál tizennégy éves Borbála nevű leányával. A leány fejlődött, idősebbtől s amikor 24-ik életévét betöltötte, arra gondolt, hogy megkéri az apját, valami utonmódon adná férjhez, mert kérője nem akadt. Elő is állt a kéréssel apjának, aki azt mondta neki, hogy ne menjen férjhez, hanem lépjenek közös háztartásra. A leány szabódott, sokat sírt az apja miatt, később azonban megnyugodott sorsában. *Tíz év óta élt együtt az apjával.* Négy kis gyermekük született, akik közül kettő meghalt, kettő viruló egészségben van. Az egyik nyolc, a másik hat éves.

A szomszédok tudtak a dologról, de nem avatkoztak bele. Most azonban Móra Albert földje mellett egy új szomszéd telepedett le, aki felvilágosította őket, hogy nagy bűnt követettek el, amiért a törvény előtt felelniük kell. Az öreg Móra Albert nem hitt a szomszédnak. Elment gyónni a dorosmai plébánoshoz, s amikor hazatért a tanyára, azt mondta leányának:

— Megkérdeztem a tisztelendő urat, bűne az, ha a magunk által ültetett fának gyümölcsét szakgatjuk. Azt mondta a tisztelendő ur, hogy szörnyű nagy bűn; jelentkezünk a törvénytől. Erigyj, gyónj meg te is. Aztán menj be a csendőrökhöz.

Móra Borbála elment, meggyönt s azután jelentést tett a csendőröknek.

A csendőrsparancsnok Borbálát szabadon eresztette, mert őt nem bünteti a törvény. Azonban vele ment a tanyára, hogy letartóztassa az öreg Móra Albertet, de nem találták. A nyolcéves kisgyermek azt mondta a csendőr kérdőzködéseire:

— Edesapám rámszólt, hogy ki ne mozduljak a tanyából, mert ő többé nem jön vissza.

A csendőrök Móra Albert keresésére indultak. Hétnapi kutatás után megtalálták a dorosmai országot mentén a nádasban. Amikor megpillantotta a csendőröket, futásnak eredt az öreg, de elfogták. Vasravezték s bevitték a

szegedi kir. ügyészség börtönébe. A vizsgálóbíró kihallgatta s Móra beismerte bűnét, melyet tízévi fegyházzal sújt a törvény.

Móra Albert a letartóztatást elrendelő végzésben megnyugodott, csak azt kívánta, hogy a kisgyermekéről történjen gondoskodás.

Az Uránia-színház Aradon.

(Tudomány a színpadon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 10.

A budapesti Uránia tudományos egyesület által fenntartott tudományos színház tudvalevőleg már évekkal ezelőtt megkezdte vidéki előadásainak sorozatát. A vidéknek aig van nagyvárosa, ahol ez az életrevaló és érdekes színház még ne tartott volna előadást. Aradra azonban csak egyszer jutott el, még pedig azon egyszerű okból, mivel a városnak a mindenkori színiigazgatóval olyan szerződése van, a mely szerint semmiféle színház, orfeum, sőt cirkusz sem működhetik Aradon a színiigazgató beleegyezése nélkül. Ezenkívül pedig egész Aradon nincs olyan alkalmas hely az Uránia előadásai számára, mint a színházban.

Zilahy Gyula színiigazgatóságának utolsó évében megkísérelte az Uránia-színház, hogy hátha megkaphatná a színházat két-három estére, Zilahy azonban olyan követeléseket támasztott, amelyek mellett az Uránia előadásai tetemes veszteségekkel jártak volna. Így azután elmaradt az aradi kirándulás.

Amint értesülünk, most ismét megkísérelt az Uránia, hogy Aradra jöjjön. A színház vidéki előadásának rendezői a napokban Aradon jártak, de Szendrey Mihályival nem beszélhettek. Kijelentették azonban, hogy az aradi kirándulást *mégisra tervezi* a színház igazgatósága, amely Szendrey-nél még pozsonyi színiigazgatósága alatt olyan előzékenységet tapasztalt, hogy most is erősen bizik a tárgyalások sikerében.

Amennyiben sikerül a színház átengedésére vonatkozólag megállapodást létesíteni Szendrey-vel, az Uránia színház május második felében három esti és az iskolák számára egy délutáni előadást rendezne legújabb műsorából. A tárgyalásokat — értesülésünk szerint, — már legközelebb meg is kezdi Szendrey-vel.

Karmester-változás az aradi házlezrednél.

(A filharmónikusok vesztesége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 10.

Az aradi házlezred zenekarának vezetője, Pazeller Jakab karmester távozik Aradról. Távozása különben az aradi filharmónikus egyesületet érinti érzékenyen, miután ő egyik legtevékenyebb s tudásában, zenei képzettségében is egyik legerősebb tagja volt az egyesületnek.

A Budapesten székelő kecskeméti 38-as gyalogezrednél, — a régi Mollinári, most Alfonz-bakáknál, — megüresedett a karmesteri állás. A hirdetett pályázat során Pazeller Jakab is benyújtotta ez állás iránti kérvényét s a választás reá esett. Annyi bizonyos, hogy reá nézve anyagilag is nagy előnyt jelent ez az állomásváltozás, miután a katonai zenekarok maguk fizetik a karmesterüket jövdelem arányában, s az aradi zenekar, mely igen ritkán játszik nyilvános helyen, vajmi csekély jövdelemmel rendelkezik.

Pazeller Jakab Rippl karnagy távozása után, mintegy öt esztendeje került Aradra, ahol csakhamar megkedvelte magát. Gyakran megfordult polgári társaságokban is s különösen a

zenével foglalkozó körökben hamarosan nagy kedveltségre tett szert. A filharmónikusok egyesületével igen sokat foglalkozott s legutóbb az evangélikus bál alkalmával is ő dirigálta az egyesült katonai és polgári zenekart.

A karmester április első napjaiban, valószínűleg hatodikán hagyja el Aradot. Amint értesülünk, az ilyen módon megüresedett aradi karmesteri állásra már a legközelebbi napokban *hírfák a pályázatot*, ámbar az sem lehetetlen, hogy pályázat mellőzésével töltsék be az állást. A távozó karmestert az aradi tisztikar és Pazeller más barátai ünnepélyes bankett kíséretében fogják elbucsuztatni, amelyen egyúttal utoljára dirigál Aradon az Alfonz bakák zenekarának új vezetője.

MULATSÁGOK

Sportestély.

Az aradi Toldi atléta klub és a sportkedvelő ifjuság ma este fényes sikerű táncalgyebeköltött sportestélyt rendezett az iparosház termeiben. Az estély műsorán mindenekelőtt kard és törvívás szerepeit s a közönségnek alkalma volt szép assautokat látni. Majd birkozás következett, amelyben Hubert Sándor eldöntetlenül mérkőzött Csokán Györggyel, Németh István ugyanugy Erky Istással. Téger József győzött Papp József ellen, Láng Oszkár Ujlaky Sándor, Nagy Sándor pedig Nagy János István ellen. A szépen sikerült sportmutatványokat kedélyes tánc követte, mely reggelig tartott. Jelen voltak:

Leányok: Papp Erzsike, Tomits Margitka, Schateles nővérek, Weisz Berta, Rác Margitka, Muszka nővérek, Pirovsky nővérek, Szida nővérek, Pichler nővérek Gaálffy nővérek, Kappner Rozsika, Knöbel Katica, Csehák Vilma, Tomits nővérek, Luka Rozsika, Müller nővérek, Holén Etuska, Némethy Juliska, Balogh Jóna, Walter Rozsika, Amtmann Mariska, Menczer Fanny, Burnátz Juliska, Medvecky Mariska, Bayer Margit, Schrott Irma, Mayer Pöszike, Sárray Szabó Emma, Haffer Annuska, Tautner Matild, Vozár Hermina, Szilágyi Böske, Simon Mariska, Szávy Mariska, Lazaresku Irma.

Aszonnyok: Németh Józsefné, Pappné, Tomitsné, Schatelesné, Weiszné, Rác Martonné, Muszkáné, Pirovskyné, Szidáné, Pichlerné, Galfyné, Kappnerné, Knöbelné, Csehakné, Luckáné, Müllerné, Holéné, Némethyné, Baloghné, Davidháziné, Amtmanné, Messerné, Burnátzné, Medveczkyné, Bayerné, Schrottné, Mayerné, Sára Szabóné, Hafferné, Tautnerné, Vozárné, Szilágyi Józsefné, Simonné, Szávyne, Lazareskuné.

(=) Az aradi posta- és táv. tisztok és szolgák özvegyeiket és arvaikat segélyező és tisztekezési egyesületük javára március hó 2-án megtartott táncmulatsága alkalmával felülfizettek: Neuman Testvérek 40 kor., Széll Ernő postafőnök, Tóth Endre, Polgári takarékpénztár, Viktória takarékpénztár, Andrányi K. és fia 10—10 kor., öz. Nikodém Jánosné 8 kor., öz. Andrányi Károlyné 6 kor., Tisztikar 5 kor., 22 fill., Berger Gyula, Dományi József, Némethy Emil, Lengyel Lőrinc, Hahn Alajos, Bing Ede, Első Magyar Általános Biztosító Társaság, Keppich Zsigmond, Transylvánia Bizt. Társ., Megyei takarékpénztár, Morgenstern Gyula, Rosenfeld Herman, Steiner Ferenc, Papp Lajos, Dobiaschi és Dörner Testvérek, Pollák Lajos, Pálmai Lajos dr., Kende Arthur, Tutaj Társulat, Andrányi K. utóda, Rudkovszky Ferencné, Urbán Péter, öz. Rónai Lajosné, Aradi Első Tak., Szabó Lázár 5—5 kor., br. Josika Gyuláné, Salamonné, Hoffmann Antal, Kneffel Lajos, Foncière Bizt. Társ., Lészai Sándor, dr. Kell Lipót, Vásárhelyi Béla, Domokos Lajos, Heinrich Sándorné, Péterffy Antal, Deák Imre, Körmezci Ilés, Matuschek András 4—4 kor., Adler Andor, Heissler József, Kovács Soma és Tarsa, Walder Gyula, Masztilg Pál, Löffler Jakab, Kohn József, dr. Tenner Pál, Sinne Anna, dr. Éles Béla, Éles Armin, Leopold Adolf, Ostrubay Károly, Vincze Miklós, Funkestein József, öz. Jakabffy Zoltanné, Hegedüs József, Auszterveil, Hajós Árpád, Krausz József nyug. posta és táv. felügyelő (Glogovác), Bartalos Lászlóné, Bozsódi János 3—3 kor., Trutia Péter dr., Medveczky Zsigmond 2:40—2:40 kor., Weinberger Ferenc, Lázár

Gyula, Keil Manoné, dr. Winter Adolf, Färber Lajos, Schwartz Testv., Löwy és Pollák, D. F., Singer Gyula, Dürr Kocsárd, Guttman és Berger, dr. Tolnai János, Tenner László, Nikolics Sándor, Nikolics Géza, Nádler Lajos, Jakabffy J. és Társ, Weinberger Edéné, Szekula Györgyné, Geller I., Steigerwald Alajos, Wallinger Irén, Czeiler és Szatmári, Reinhardt Fülöp Pick Ernő, Singer Sándor, Sugár József, dr. Parecz Béla, Marcu Miklós, dr. Köpf János, Nemes Géza, Kossuth Pál, dr. Baros Ferenc, Pollak József, öz. Rénai Jánosné, Brasch Simon, dr. Suciu János, Ellahy Kálmán postamester (Battonya), öz. Podluzsányiné, Vásárhelyi József, Szatmáry Gyuláné, Rákóczi, dr. Székely Inigóné, L. ág Ika, B. K., Schulde Frigyes, Pecsy Géza, Deutsch Testvérek, Ladányi Sándor, Meicartz Géza, Neupauer Béla, Ja-sek Béla, Segesvári István, öz. Zellner Gézané, Fritz Béla, Bruckner Lipót, öz. Végli Aurélie, Holts Márta, Szabó Karoly, I. T. L., Praszák Ferenc, Rózsa Kálmán, Petneházi János, Knie Gyula, Németh Imréné, Grósz J. zsef, Kovács Lőrinc, Rác Márton, Kratzer Dániel, Simon Béla, Berger Izidor, Farkas Andrásné, Széll Antalné, Vass Antalné postamester (Csermén), Voilmann Jakabné, Negrea szazadosné, Cipótermelő Szöv., Urban Iván, N. N. 2—2 kor, Erdős Pál 150 kor., D. n. Hoff Sándor, Nyegre Vince 120—120 kor., Weisz David Záray Géza, Berger B., Neubauer Manoné, Bauer K. né, Kuttin Gyula, Szenes Samu, Karácsonyi Antal Reiner S. Sándor, Herbststein Mór, N. N., N. N., Deutsch Izidor, öz. Kopetko Károly, Lengyel Frigyes, Zimmermann és Bissó, Koch Dániel, Kis András, Berta Gizella, Pilcz Irma, Bartis Ede, Lichtig Irma, Hirschmann Albert, Fetter Gézané, Aradi Hitel Szöv. Gyenge Ferenc, Reusz Mór, R. P., N. N., Hartmann Samu, Kaufmann Sándor, N. N., Grau Viktor, Hidvéghy Karolyné, Bátor Jánosné, Király Pálné, Ruttkay Agostoné, Mogyorós Jánosné, Palotas Mihályné, Erdet Mihályné, Szónyi József, Nagy Andrásné, Kovács Jánosné, Moroz Pálné, Dresein Anna, Krucsó Bálintné, Mócz Jerotiné, Szabó Lászlóné 1—1 kor, L. M., Ékes József 60—60 fill., Erdős Gyula 50 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók ez aton is hála köszönetünket. *A rendezőség.*

A hercegprimás —

Hock János ellen.

(Beszített Jézus-könyv.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Vaszary Kolos biboros hercegprimás legutóbbi pásztorlevele nem mindennapi érdekességgel szolgál. A legjelesebb magyar hitszónok: Hock János, a kőbányai plébános magához invitálta a kisdedeket, irván gyönyörű kötetet *Jézus életéről* az ifjuság számára. A kötetet, az ifjuságnak szánt kedves ajándékot, a primási palota *kitiltotta az egyházi könyvek listájából*, igen súlyos vádakkal is illetván Hock Jánost, hogy *egyházellenes tanokat hirdet.*

Tegnap jelent meg Vaszary Kolos hercegprimás IV. számú körlevele, amely Hock János „Jézus élete” című művét *tiltott könyvek közé sorolja* a következő indokolással:

„Hock János az elmúlt év folyamán egyházi cenzura teljes mellőzésével egyházközségi engedély nélkül közrebocsátotta „Jézus élete” című munkáját, mely már ez alapon is XIII. Leo pápa 1897. január 17-én kelt „Officiorum ac munerum” kezdetű konstitúciójának 20. § értelmében a tiltott könyvek sorozatába tartozik. *Ezenfelül a mű szent hitünk főigazsága ellen is súlyos tévelyeket tartalmaz.*

Ezen okoknál fogva felhívtam a szerzőt, hogy művét a kiadó által a forgalomból *határolás nélkül bevonassa*, eladásának és hirdetésének megszüntetése iránt intézkedjék.

Szerző belátva tévedéseit, a kánoni szent engedelmisség szellemében dicséretesen alávetette magát parancsomnak.

Mivel azonban a *nem katolikus Athenäum* vállalatnál a forgalomból való visszavonást keresztül vinni nem lehetett, a mű továbbterjedésének megakadályozása végett beértem azzal, hogy a „Jézus élete” című mű f. évi ja-

nuár 20-ától kezdve lapokban és folyóiratokban többé ne hirdethessék.

Mind ezek dacára arról kellett meggyőződnöm, hogy a műnek hirdetés útján való terjesztése tovább folytatódik. Miért is kénytelen vagyok a jelzett mű *tiltott és kártékony voltára* a tiszt. papság figyelmét felhívni.

Meghagyom egyszersmind a tiszt. lelkészeknek és hitoktatóknak, hogy a híveket „Jézus élete” c. munkájának tiltott és ártalmas voltára minél szélesebb körökben figyelmeztessék s különösen az ifjuságot óvják ezen a *hitben könnyen megéveszthető* műnek az olvasásától.

Andrássy és Rakovszky vallomásai.

(Ujabb nyílt levelek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 10.

Jelentős politikai mozzanatot a mai nap krónikája nem tud fölmutatni. *Krisztoffy József* belügyminiszter visszaérkezett a fővárosba, *Rakovszky István* pedig választóihoz intézett nyílt levelében elmondta, hogy már elejétől fogva a katonai követelések kikapcsolása mellett volt. *Andrássy Gyula* gróf is érdekes nyilatkozatokat tett.

Rakovszky vallomása.

Az eddig napvilágot látott nyílt levelek között egyike a legérdekesebbeknek *Rakovszky István*, a néppárt alelnökének nyílt levele, amely ma jelent meg. Rövid, határozott hangú, érdekes, eredeti, de ugyanabban a defektusban szenved, mint elődei: elmond mindent, csak a jövőbeli magatartásról nincsen szava. Eredeti annak a megállapítása, hogy „az 1896-iki választások képezik a fordulópontot a mi alkotmányválságunkba. Mert 1904. november 18-án és december 13-án csak azt akarták befejezni magában a parlamentben, amit 1896-ban künn a választásoknál megkezdettek.” Nagy feltűnést fog kelteni a nyílt levelnek az a része, amelyben elmondja *Rakovszky*, hogy ő a vezérlőbizottságban ismételtén kifejtette amaz álláspontját, hogy *helyesebb lenne a nemzeti követeléseket függőben tartani* s ezek helyett megvalósítani azokat a szociális reformokat, melyek a feliratban benne foglaltak. Most ez esetben lehetett volna kormányt alakítani, még pedig olyat, amely sok jót és üdvöset alkot. A vezérlőbizottság *nem fogadta el egyszer sem ezt az álláspontot* s hogy ő ezután mégis benne maradt a koalícióban, annak az a magyarázata, hogy ő nem tartotta tisztességes dolognak cserben hagyni a bajtársakért, amikor az alkotmányért folyik a kemény küzdelem. A jövőre nézve a legfontosabbnak tartja az alkotmány visszaállítását és *biztosítékainak erősítését.* Ez utóbbit úgy véli keresztülvinni, hogy a legközelebbi országgyűlés módosítsa az 1867: X. törvényeket. Végül azt fejtegeti, hogy a *megoldás csak 67-es alapon képzelhető el.*

Rakovszky István nyílt levele igen nagy feltűnést keltett. Egy szabadelvű párti politikus így nyilatkozott róla:

Rakovszky nyílt levele egyike a válság legérdekesebb aktáinak. Pikáns az a leleplezés, hogy ő azt az álláspontot képviselte, hogy a nemzeti követeléseket egyelőre fel kell függeszteni. Nos, a *vezérlő-*

bizottság többi tagja is mindezt vallja be a nyílt leveleiben, mint szemérmes leányról sorra suttoják vallomásaikat, hogy ők nemzeti szocialis politikát is hajlandók lettek volna csinálni. Felháborító ez az öneleplezés. Mert a válság alatt folyton veregették a mellüket a nemzeti követelések mellett. Hogy mit jelentenek ezek az öneleplezések? Talán Canossát a mostani állapotokért... Egyébként a legbiztosabb uton haladunk a koalíció lejáratására.

Andrássy válasza Tiszának.

Andrássy Gyula gróf ma a következő nyilatkozatot tette közzé:

Tisza István gróf nyílt levelének politikai részével nem kívánok foglalkozni és csak a személyemre vonatkozó állításokat igazítom helyre. *Tisza* azt mondja, hogy nem emlékszik rá, hogy katonai program felállítását sürgettem és ugynevezett katonai engedmények adását követeltem. Pedig emlékezhetnék rá. *Széll Kálmán* miniszterelnöksége idejében mindig azon voltam, hogy a király által kinevezésbe helyezett katonai engedmények végrehajtását eszközölje ki. *Széll* osztozott ezen kívánságomban és törekedett is azon, hogy az elvi kijelentések ténynyé váljanak. Sikert azonban nem ért el még pedig főleg azért, mert *Tisza* már akkor biztatta a királyt, hogy az *ujonclétszám emelése minden engedmény nélkül is parlamenti erőszakkal keresztülvihető.* *Tisza* ezzel elősegítette *Széll* bukását és elkövette az első hibát, amely azután a mai helyzetet előidézte.

Khuen-Héderváry gróf bukása után több ízben voltam ő felségénél és mint a meghallgatott többi magyar politikus, *katonai engedményeket kívántam* és ilyenek nélkül kabinetalakításra vállalkozni nem is akartam. *Apponyi Albert* és *Wekerle Sándor* bevonásával katonai engedmények alapján *kísérletet tettem kabinetalakításra* ez azonban *meghiúsult*, mert ő felsége nem fogadta el ez urak föltételeit. A nyelv kérdés reformját akkor egyénileg nem sürgettem, de a címerkérdésre, a katonai oktatásra, a tiszték áthelyezésére és a katonai büntető eljárás nyelvére nézve már akkor engedményeket kívántam, melyeket sajnos visszautasítottak. Teljes joggal mondhattam tehát nyílt levelemben, hogy amit adtak, azt elkésve adták. A szabadelvű párt kilences bizottságának tanácskozásai alkalmával sajnálattal említettem meg, hogy megnyirbálták programunkat, de mégis elfogadtam *Tisza* módosításait, mert az elejtett részletek kedvéért nem akartam a válságot még hosszabbá és súlyosabbá tenni. De akkor is állítottam és most is állítottam, hogy későn és keveset adtak.

Temesmegye állásfoglalása.

Temesvár-ról táviratozzák: *Temesvármegye* törvényhatósági bizottsága ma délután *Molnár Viktor* dr. főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a politikai helyzetre vonatkozólag az alábbi egyhangú határozatot hozták:

Temesvármegye közönsége hazafias aggodalommal látja, hogy az ország súlyos alkotmányválságba jutott és egyben hangsúlyozni kívánja, hogy a mostani áldatlan helyzet megszüntetését a legforróbban óhajtja.

A korona és nemzet közti egyetértés képezte nemzeti fejlődésünknek leg-

biztosabb alapját. Ezen egyetértés helyreállítására kell törekedni hazánk minden igaz fiának. A vármegye közönsége eddig is az 1867-iki kiegyezés híve volt. Meggyőződése szerint a kibontakozás most is csak 67-es alapon, Deák Ferenc szellemében remelhető. Ebben a nemzeti irányban kész hazafias lelkesedéssel, teljes erejéből közreműködni, hogy a trón biztonságát és hatalmát, valamint a nemzet békés fejlődését egyaránt veszélyeztető válság megszüntetessék és az alkotmányos élet mielőbb helyreálltassék, mert csakis ezeréves alkotmányunk épségben tartása és megbeesülése biztosítja a nemzet boldogulását, amely korona és nemzetnek egyaránt közös érdeke.

A közigazgatási sztrájk.

Pestmegyének már új tisztviselői is vannak. Rudnay Béla királyi biztos kinevezte alispáni ülnökké Mátyszék Károly alispáni titkárát és Bakó Imre fogalmazót, akik az esküt ma tették le. A harmadik árvaszéki ülnöki állás betöltése egyelőre függőben marad. Az alispáni hivatal már átköltözött a volt főispáni hivatali helyiségeibe.

Budapest székesfőváros közigazgatási bizottságának gyámhatósági választmánya ma délután ülést tartott. Az ülésen Rudnay Béla királyi biztos elnökölt, aki tíz órakor vidám jó reggeli! kívánsággal toppant be a terembe, ahol akkor már a tisztviselők és két bizottsági tag várta. Ott voltak: Rózsavölgyi Gyula helyettes-polgármester, Viola Imre helyettes alpolgármester, Sipőcz László árvaszéki elnök, Alker Emil dr. tisztviselő, a bizottsági tagok közül pedig Jellinek Henrik és Novák Sándor. Valamennyien mélyen meghajtották magukat a királyi biztos előtt, aki üdvözlővén a megjelenteket, kérte jóakaratu támogatásukat. Azután áttértek a napirend tárgya láására.

Ipolyság-ról sürgönyzik: Hontvármegye március 1-én tartott közgyűlésén hozott összes határozatait a belügyminiszter megsemmisítette azzal az indoklással, hogy a közgyűlést nem törvényesen hívták össze és magánháznál tartották meg. Szabó Mihály főispán a lemondott tisztviselőket a hivatalos lap útján jelentkezésre hívta fel, de eddig egy sem jelentkezett. A szabadságon levő Csobor László alispánt, aki nyugdíjaztatását várja, a belügyminiszter táviratilag szék helyére rendelte. Eiseje óta a közigazgatás teljesen szünetel, mi a közönség körében általános panaszra ad okot.

Suttogás közben.

Pikantéria a külvárosban.

Az erkölcs igen szép dolog, de az erkölcstelenég érdekesebb. Különösen, ha nem is erkölcstelenég, csupán pikantéria. Pikantiát azonban eddig csak a nagy és az apróbb Párisok termetek, a külvárosoknak nem jutott belőlük semmi. A szerelem ott igen nyárspolgári módon fejlődik, minden izgalom, minden érdekesebb elem nélkül, egyházi áldással, vagy anélkül, de mindig egyformán. A félhangon elsuttogott, félfüllel elkapott históriák még nem jutottak el — legalább ezelőtt — sem Gábjára, sem az Erzsébetvárosba. A rácsfertájban már jobban ismerik az ilyen holmit. Most pedig már a külvárosok külvárosába is eljutott a pikantiák francia védjegyű mutatványpéldája. Szerencse, hogy mindjárt akadt angyal, aki lángpallossal üzte ki a kigyót a paradicsomból. (Nem tudom, hogy annak idején kiüzték-e a kigyót, de hát ez mellékes is.)

A história nem Aradon történt — isten ment

sen, de hogy is Aradon. Nem Buzsákról van szó, de hogy is Buzsákról! Hanem egy nagyváros olyan külvárosában, ahol egy hatalmas gyártelep ontja a füstöt és ahol végállomása van a lóvasútnak, ott volt egy postahivatal, amelyből buzgón hordta ki a leveleket — mondjuk Jób, a kitünő postaszolga. Nyolc esztendeig hordta a leveleket, míg azután egyszer beütött a krach és Jób elbocsájtották.

A krach úgy történt, hogy Jób nem volt gazdag ember, sőt inkább szegény. Megvoltak a legszükségesebb házbutorai: a felesége, három széke, egy asztala, egy szekrénye és két ágya. Mondom, két ágya. Jób vendégszerető ember volt és rokonai gyakorta meg is látogatták. Két ágy azonban mindezek ellenére is csak két ágy marad.

Történt tehát, hogy Jóbnak egyik rokona szerelemre gerjedt egy csinos leányzó iránt és istennek nevében el is jegyezte azt. A rokon azonban vidéken lakott és mivel igen nagyra becsülte családját, különösen az állami hivatalban tündöklő Jóbát, — elhatározta, hogy bemutatja bájos menyasszonyát Aradon... azaz abban az illető nagyvárosban. Fel is ültek a vonatra, el is mentek Jób állomáshelyére és ki is lőfejűztek a külvárosba. Itt igen szépen elbeszélgettek, miglen — óh irgalom atyja, ne hagyj el! — azon vették észre magukat, hogy rájuk esteledett. Pénzük szállodára nem volt, az éjszakát az utcán nem tölthették. Határozatszámba ment tehát, hogy megháznak Jóbnál.

Két ágy azonban csak két ágy, és az erkölcs törvényei szerint a vőlegény helyzete igen súlyos volt, azonképpen a menyasszonyé is. Jób tudta a tisztességet és a vendéget nem fektethette a földre. A helyzet kényes volt, ördögi módon kényes. Jób maga se akart a földön feküdni, a felesége se. A helyzet egyenesen borzasztó volt.

Végre azonban, hosszas fejtörés után mégis találtak valami kibuvót, hogy milyet, az mellékes. Jób azonban még másnap is arra gondolt, hogy milyen ramazurit okozott a furcsa vendéglátás és mikor hivatali főnöke — aki történetesen hölgy — megkérdezte tőle, hogy miként rendezte el a dolgot, diadalmasan mondotta el a megoldást. És most jön a krach.

Jóbát másnap erkölcstelen üzemek miatt elbocsájtották a hivatalából. Így legyen az ember vendégszerető és így vigyázzon egy vőlegény, meg egy menyasszony erkölcsére!

— zab.

HIREK.

— Ezernyolcszáz bányász katasztrófa. Páris-ból táviratozzák: Courrières város állami köszén- és vasbányáiban borzasztó bánya szerencsétlenség történt. Robbanás folytán három nagy bányában óriási tűz keletkezett, mely pusztulással fenyegeti a tárnákba leeresztetett ezernyolcszáz bányászt. Eddig még csak százhuszat sikerült kimenteni, akik állványokon várták a segítséget. A bányák előtt szivettépő látványok játszódnak le: a szerencsétlenül járt bányászokat feleségeik és gyermekeik jajveszékelve várják. Gauthier és Dupies miniszterek különvonaton Courrièresbe utaztak. Fallières köztársasági elnök titkárát küldte a katasztrófa színhelyére és lemondott egy ma rendezett balon való részvételről.

— Tost miniszter és az egyetemi ifjak Fővárosi tudósítók sürgönyzik: Tegnap este híre ment a tudományegyetemen, hogy az egyetemi tanács tisztelegni akar Tost Gyulánál, az új kultuszminiszternél. Ma délelőtt fél tizenegy órakor a központi egyetemen körülbelül nyolc-

száz egyetemi hallgató gyűlt össze, akik nagy éljenzéssel és lármával megakadályozták az összes termekben az előadás folytatását. Mikor a tanárok elhagyták a katedrákat, az abban hagyott előadásokról kiözönlött hallgatókkal együtt a Kossuth Lajos utcán a műegyetemre vonult az ifjuság. Itt szintén abban hagyták az előadásokat. A menet ezután a régi országházba vonult, ahol a bölcsészeti kar hallgatói vannak. Az előadások itt is abban hagyták. A most már hétezer főnyi tömeg bevonult a régi Országház nagy üléstermébe, ahol formális gyűlést tartottak, amelynek elnököül Kovács Lászlót, jegyzőjeül Napolya Dezsőt választották meg. A gyűlés kimondta, hogy a kormány tagjait és azokat az egyetemi tanárokat, akik azokhoz tisztelegni mennek, a haza árulójának tekintik és elhatározták, hogy ha az egyetemet bezárják, Budapesten maradnak, egyes nagyobb csapatok pedig vidéki városokba mennek, hogy azokban ébren tartsák a hazafias mozgalmat. A gyűlés után az ifjuság csendben, rendőri közbelépés nélkül széteszlett.

— Katonai nyugdíjazások — egy installáció miatt. Kassáról táviratozzák: A Grazer Tagespost útján nyilvánosságra jutott hadügyminiszteri rendeletet főképpen az ungvári installáción történtek következtében adták ki és még a múlt hetekben az összes hadtestparancsnokságoknak megküldték. Az ungvári esett miatt Tremmel Mór vezérőrnagy, az ungvári 29. gyalogdandár parancsnoka, Stenzel 86. gyalogezredbeli őrnagy és Buttler gróf huszárszázados ellen a kassai hadtestparancsnokság megindította a vizsgálatot, melynek az lesz az eredménye, hogy mind a három tisztet legközelebb nyugdíjazzzák. Ungváron tudvalevőleg az történt, hogy a bevonuló Bernát Zsigmond főispánt egész farsangi menet kísérte utjában s a katonaság nem oszlatta szét a tömeget.

— Arisztokrata hölgyek a politikában. A félhivatalos O. É. jelent: Annak a kijelentésére kértek meg bennünket, hogy „Magyar nők véd-egylete” című egyesület, amelyről a mai lapokban szó van, egyáltalában nem létezik s hogy gróf Batthyány Lajosnál sem politikai természetű összejevetel, sem ez idő szerint estély nem volt. E szerint az ezzel kapcsolatos bojkott-hírek is tévesek.

— Új rendőrfelügyelő Aradon. Az aradi rendőrség létszámának emelése folytán egy rendőrfelügyelői állás rendszeresítése is szükségesnek mutatkozott. A tanács tehát felhívta Sáriót Domokos főkapitányt, hogy tegyen előterjesztést a rendőrfelügyelői szolgálati viszonyának szabályozása tekintetében. A főkapitány jelentését a polgármester pártolólag terjesztte a közgyűlés elé. Itt említjük meg, hogy a rendőrtisztek ma az egyenruha viseléséről szóló memorandumukat átadták Péterffy Antal törvényhatósági bizottsági tagnak is, aki azt a függetlenségi párt e hó 13-iki értekezletén elő fogja terjeszteni.

— A vasutasok előléptetése. Budapest-ről jelentik: Vörös László kereskedelmi miniszter a Máv. igazgatósága részéről már megkapta a nyugdíjaztatásokra vonatkozó lajstromot. Az előléptetésekre vonatkozó előterjesztés azonban igen sok pótlásra és kiegészítésre szorul és ez okból késik elintézésük. Hir szerint a kinevezések március 15-én publikáltnak.

— Brück Gyula dr. öröke. Institoris Kálmán polgármester ma intézkedett a Brück Gyula dr. halálával megüresedett kerületi orvosi állás tendőlnök ideiglenes ellátásáról. A polgármester az elhunyt ambulanciájának ellátásával Prohászka

dögbe is! Réjane asszony, aki olyan bájos, kedves, szelletes, miért fúzi magát olyan kegyetlenül szeszre? Önök azt fogják mondani, hogy ez nem olyan nagy baj, én pedig bátorodom kijelenteni, hogy igenis baj. Mert látják hölgyeim, bár szomorúan, de mégis meg kell állapítanom, hogy a bájos művésznőnek éppenséggel sincs modern termete, a mely olyan nagyon sokáig tartja meg fiatalnak hölgyeinket. Ha önök ennyire elnézők, könnyen válhatnak belőlünk a régelmúlt idők gömbölyű nénikéi. Csakhogy akkoriban „gyönyörűen festett a fehér hártya a gömbölyű lábcsikákon.” Ha a férfiak megváltoztatták az ízlésüket, anélkül, hogy mi megváltoztathattuk volna őket, és ők bizony mai napság a minél sugárabb, karcsúbb alakokat kedvelik.

Még néhány szó a Marxné asszony ruhájáról, amelyet a Burgeon (Bimbó) előadásán viselt. Telis-teli volt ez a ruha régi csipkével és kecses, de merész volt a formája. Am nem akarok igazságtalan lenni, s hamar elmondom, hogy ebben a merészségen éppen semmi nevetséges sem volt. Először: a láncó mind feléje volt fordítva, amiől csuda, hogy meg nem halt a sok feltékeny barátnő, no meg a többi is. Egy bájos fiatal asszony is volt vele, akinek a ruhája nem kevesebb feltűnést kellett: halványkék volt a ruha, rózsaszínű kínai crepe écharpe-pal, amelylyel mindegyre játszadoztak a gyönyörű ujjacskák s az egész alak egy szép tanagra szobrocskára emlékeztetett.

A Gymnaseban, a „Sasa“ előadásán, szintén nagyon szép kalapokat és ruhákat fogunk látni. És erre szükségünk is lesz — vigasztalásképpen, mert olyan szerelmi történetet tárnak elénk, amelynek szomorú a vége. Egy pisztolylövéssel végződik! De Marfiál asszony szereti a tragédiákat és mind e sok léhaság után, amit a színpadon meg az életben látunk, jó, ha egy darab ilyen életet is látunk — ez magunkhoz téríthet bennünket.

A színházon kívül pedig már félig benne vagyunk az idényben. A posztó princessze ruhái a diadal, amelynek kiegészítése a bolero. A pelerines ruha is nagyon divatos s azt mondják róla, hogy a szabók versengése szülte, hadd lássuk melyik forma győztes. Szegény szabók! Tudniuk, hogy annyi képesség a hűségre mindenkor van bennünk, hogy két — ruhára teljék belőle.

Vvette.

Sárkány-lövészet.

A délutáni hivatalos órákat veszedelem fenyegeti. Amikor a mi lapunk a délutáni hivatalos órák mellett írt, az ellencikk raja rontott neki, — a mely ellencikk szerzőjét könnyű volt kifejtetni a város adóalanykutatójában, Kílányi Jánosban. Mivelhogy egyfolytában való hivataloskodással sokkal több új adó-alanyt lehet találni, mint megszaktással...

Most azután a délutáni hivatalos órák dolga önálló indítványára nőtt, a melyet Műlek Lajos dr. bocsat magásra a szerdai közgyűlésen. Ezt is lenyilazza vajjon Kílányi János?

NIGA JÁNOS
műépítész irodája
ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT I. SZ.
(a városházzal szemben.)

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

14. Green Nándor tb. főkapitány kérvénye 3 havi szabadságidő engedélyezése iránt. — 15. A belügyminiszter intézkvénye, melylyel Dobiaschi József és Dörner testvérek cégnek e adott 3 hold és 860 négyzet lő városi terület ügyében hozott közgyűlési határozatot jóváhagyta. — 16. A tanács javaslata a város szabályozási tervének a készítésére vonatkozó feltételek jóváhagyása iránt. — 17. A rendőri tisztviselők kérvénye egyenruhazati átalány utalványozásá iránt. — 18. Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület kérvénye, gyermekkorház céljaira a gyermekmenhely előtt, a Vásártér területéből 1 katasztrális hold terület átengedése iránt. — 19. Báliat Józsefné kérvénye a várostól bérelt közlegelőbeli 26. számú 5 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. — 20. Kabdebó Katalin kérvénye a városi b r ház épületben bérelt üzlethelyiség bérletének meghosszabbítása iránt. — 21. Orga János kérvénye a közlegelőbeli 29. számú 5 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. — 22. Polgármester előterjesztése egy új rendőr felügyelői állás betöltése tárgyában. — 23 U. annak előterjesztése a nyugdíjbiztoságban megüresedett helynek betöltése tárgyában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Popeszku ügy. „Két Popeszku“ címen a napokban megjelent cikkünkre vonatkozólag a következő levelet vettük: Téves a közlemény azon része, ahol az állítatik, hogy Popeszku Ágoston fiam volna, akit egyáltalában nem ismerék s rokonságban sem állók vele. A mi a személyemet illeti, kijelentem, hogy nem sikasztás, hanem legfeljebb mulasztás és téves elszámolás forog fenn s az egész ügy szubsztrátuma 181 frt, mely a községi malom bérletéből ered. Feleségem 1894 ben gabonát vett a malombérlőtől avval, hogy annak értéke a malom bérletébe betudandó lesz, amelyet — mert nem volt tudomásom róla — csak utólag számoltam el. Egy 88 évet szolgáló jegyző, akinek kezén több százszáz forintok forogtak, nem fogja magát kompromittálni 181 frtért. Hogy volt szabálytalanság a könyvekben, az tény, de azt nem magam cselekedtem, hanem írnokaim, akiket őregségem s gyakori betegségemnél fogva eléggé nem tudtam ellenőrizni; azonban sem a magánfelek, sem a kincstár megkárosodva nincsenek. Téves azon információ is, hogy vagy 80 tanu volt beidézve, akik bizonyára más perből kifolyólag lehettek a törvényszéknél, mert az én peremben összesen csak 9 tanu volt beidézve, akik közül talán csak egy van ellenem. M. Cséke, 1906. március 9. Popeszku Izidor, nyugalmazott butyini jegyző.

IDEGENEK ARADON.

— Március 10 —

Nádor szálloda. Varek Károly ügyvédjelölt Szászrégen — Margina József mérnök Nagyszében. — Steiner Albert kereskedő Korbost. — Braun Béla utazó Budapest. — Angelina János segédjegyző Otlaka. — Milován Valér jegyző Mondorlak. — Frank Sándor tanító Szentmárton. — Klein Sándor dr kórházi orvos Budapest.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Buda-est, március 10.

Amerika ¼ olcsóbb. Kevés üzlet, csöndes, változatlan árak.

As árak 100 kilónként számítva:

Zárul 13 órakor:

Buza 1906. áprilisa	16.60—16.62
Rozs 1906. áprilisa	13.64—13.66
Zab 1906. áprilisa	15.58—15.60
Tengeri 1906. májusra	13.72—13.74
Uj ószi buza 1906-ra	16.50—16.52

Zárul 5 órakor:

Buza 1906. áprilisa	16.56—16.58
Rozs 1906. áprilisa	13.60—13.62
Zab 1906. áprilisa	15.52—15.54
Tengeri 1906. májusra	13.70—13.72
Uj ószi buza 1906-ra	16.50—16.52

Irányszat változatlan.

Zárul 5 órakor:

Ceszták hitelrészvény	671.50
Magyar hitelrészvény	793.50
Lezámitóbank részvény	521.—
Kima-Muranyi vasút részvény	539.75
Ceszták-magyar államvasút részvény	674.—
Köszvi vasút	607.50
Városi villamos vasút részvény	328.—
Brszét szanatórium sorsjegy pénsben	9.50
Brszét szanatórium sorsjegy áróban	11.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 128—130 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 136—138 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 134—138 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 137—138 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 135—135 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 134—135 fillérig.

Sertéselészám: Március 7. napján volt készlet 40,935 darab, március 8. napján főlhajtatott 960 darab, március 8. napján elszállított 171 darab, március 9. napján maradt készlet 41,724 darab.

A hírt sertésüzlet irányszata: Csöndes.

NAPIREND.

Március 11. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Reminc. — Protestáns naptár: Konstantin. — Izraelita naptár: Purim. — Görög-keleti naptár (február 26.): Nagyböjt 2. hete. — A nap két óra 24 perckor, nyugszik 5 óra 57 perckor. Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad ra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Március 11. Az aradi butorkészítő iparosok szövetségének közgyűlése délután 3 órakor (Atzél Péter-utca 3.). — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A pankotai isr. fiókisközösség Purimbálja (Fehér Kereszt.)

Március 13. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának zsúrja délután 5 órakor (Városház.)

Március 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Március 18. Godowsky zongoraművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi felsőbb leányiskola színelőadással és szavallatokkal egybekötött ünnepélye.

Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi március hó 11-én:
Bérletszűnet. Bérletszűnet.
Délután 3 ¼ órakor, fél helyárrakkal:
Lili.
Énekes színmű 3 felvonásban. Írták: Hennequin és Millaud. Fordították: Fáy J. B. és Evva L. Zenéjét szerzette: Hervé.

SZEMÉLYEK:

Pinchard	Hunyadi J.	Bouzin court	Kulcsár L.
Batliere báró	Delli Lajos.	Bouzin courtne	Benkóné P.
Hypothése	Borbély S.	Amelie	Kapossy J.
Bompan	Várnai Jenő.	Antonine	Kapossy J.
René	Beregi S.	Victorine	Zalai Margit.

Kezdete délután 3 és fél órakor.
Este 7 ¼ órakor, rendes helyárrakkal:
Bérlét 152. sz. Páros.

A diákszerelém.

Nagy kiállításos operette balettel, 3 felvonásban. Írták: L. Krenn és C. Lindau. Zenéjét szerzé: Milökker Károly.

SZEMÉLYEK:

A fejedelem	Hunyadi J.	Knorr	Beregi S.
Jenő herceg	Faludi K.	Melzer	Delli Lajos.
Iren hercegnő	Zsigmond A.	Ruprecht	Rakossy Gizl.
Kaltenbach	Benkóné P.	Strimpfi	Nyarai A.
Basedov	Várnai Jenő.	Katalin	Fenyvessy M.
Von Vogel	Rontal B.	Böske, húga	Zalai Margit.
Möbius	Szathmári A.	Höffelman	Borbély S.
Moppel	Kulcsár L.	Gáspár, fia	Marházi M.
Langhain	Ladislai J.	Müller	Szabó László.

Kezdete este 7 és fél órakor.

B fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű **irodai munkálalatot**, um. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítést, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál. **Vázlatteveket** díjmentesen küld.

Vásároljon svájci selymet.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságainkól ruhákra és blousokra:

Xabuai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei himzés, Mousseline 120 cm. széles, 1.20 kor. méterenkint fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredeti szolid selyemszőveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3771

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkelme kivétel. - Kir. udv. szállítók.

CSARNOK

A kis báróné kalandja.

Írta: Tormay Cecile.

I.

Gina báróné elkéseredetten ténfergett a nyaraló verandáján, nem tudta, mihez fogjon. Unta a kék eget, unta a kék tava, - unta magát így egyedül, a férje nélkül.

- Szép nyaralás! - gondolta dühösen, aztán befeküdt egy nádfonatos székbe, három selyem-párnát gyűrt a háta mögé s csinos lábcskáit feltette a szemközti szék karjára. - Azért is mulassunk! - Elég volt a banatból ennél, nem akart többé a férjére gondolni. Elkaptott egy sárgafedélű francia regényt és esze nélkül kezdte forgatni.

Lent a kert végében épp ekkor nyílott a rácsos ajtó, aztán meg megnyikordult a kavics valakinek a lépte alatt.

Baukenfels báróné ásitva csapta be a könyvet, de nem pillantott fel.

- Maga az, Rápolti?

- Eitalálta! - a fiatalember megállt a lépcső ajtaján s illedelmes szemtelenséggel nézegette a báróné keskeny fehér cipőcskőit: - Nem zavarom?

- Vagy úgy! - nevetett az asszony s kecses mozdulattal kapta le lábát a székről. - Most már fogadok!... Jöhet!

Rápolti Elemér egy szökéssel ugrott fel a lépcsőn és mohón csókolta meg a báróné kezét.

- Az istenért, földönti a házat...

Elemér ur bosszusan húzódott hátra s szólanul felült a veranda könyöklőjére. Jó ideig halgatták mind a ketten. Közben a kis báróné gonosz mosolylyal nézegetta gavallérját s végre is felkacagott:

- Tagadhatatlanul mulatságos ember. Ha nem beszél, hát legalább lóbálja a lábát... El sem képzelem, milyen jól áll magának a harangozás.

Rápolti türelmetlenül nézett az asszony szemébe:

- Miért bánt örökké?

- En bántanám? ... Különbözik meg lehet... Haragszom az egész világra, magára is, de még inkább a férjemre!

Elemér ur, mintha megcirógatták volna, elmosolyodott az utolsó szóra:

- Csakugyan megfoghatatlan ember a maga férje. Ilyen szép asszony és...

- Igen, egy megfoghatatlan, türelhetlen szörnyeteg. Ne lássa, tulajdonképpen csakis rá haragszom én. Hiába várom hetek óta, se nem ír, se nem jön. Pesten ül ebben a hőségben, pedig most még csak yerseny sincs, de ő azért bizonyosan futtat... Olyan valami asszonyféle után...

Rápolti szerelte volna lódítani Gina báróné haragját, de nem tartotta gavallérosnak, hát inkább hallgatott.

A báróné megvetően mérte végig:

- Ilyenek maguk férfiak! Minden asszony után száradnak.

- Az őrdög szalad a csunyak után... - Pedig még azok után is futnak, de úgyesen ám, úgy, hogy soha se ériék el őket - egészen.

- És a szépeket vajjon elérjük el - sóhajtotta komikus kétségbeeséssel Elemér ur. - Tudja-e, hogy hat hete nyargalok a nyomában?

- Sohasem biztattam, édes Rapolti.

- Hiszen épp az volt a baj. Maguk asszonyok azzal biztatnak legjobban, ha - nem biztatnak.

Gonosz kis mosoly futott át az asszony ajkán.

- Nagyon meleg van, beszéljen egyszerűbben.

- Bárcsak tehetném... de ki tudja, mit válaszolna rá... A színházakban kifüggesztik a táblát, ha minden jegy elkelt, hogy ne tolongjon az ember, maguk pedig elittkolják, ha telt ház van a szívekben... hadd füssünk, hadd tolongjunk. De én nem bírom tovább.

A kis báróné a gyűrűt nézegette, aztán szórakozottan pillantott ki a tóra.

- Gina, ne játszszék velem, hisz tudja, hogy...

Az asszony türelmetlenül ugrott fel a székről:

- Semmit sem tudok, csak azt, hogy az élet unalmas és a szerelem ostobaság. - Elmosolyodott: - Nézze, most látom, hogy repül felénk az Istványák jachtja. Érttem jönnek. Fűredre megyünk. Velünk tart?

Rápolti kellemetlenül vette a kalapját:

- Bocsásson meg báróné, nem szeretem a társaságát. Untatnak azok az asszonynyal bélelt ruhák és édesvízi tengerészek.

Gina elnevette magát:

- De milyen dühös. Tetszeni kezd nekem!...

Ebben a percben kedvesnek és mulatságosnak találta barátját. Nekidült a könyöklőnek, szőke fejét a felfutó vadszőlő levelei közé hajította s egy percig farkasszemet néztek egymással.

Rápolti szemében egy kis zivatar támadt ekkor, felhő is, napfény is volt a pillantásában. Az asszony úgy érezte, hogy a forró nyári lég lüktetni kezd a halántéka körül. Feje mélyében furódott a vadszőlő lomb közé s kék szemé a zöld homályban egyszerre sötétebb és nagyobb lett, majd egy pillanatra lecsukódott, mint valami fáradt virág, amelyiket erősen megsütött a nap.

Rápolti prédalesőn hejtett föl, aztán hirtelen, orozva megcsókolta.

(Folytatása következik.)

Ha a gyermek-

nek gyógyszer kell beadni és a gyermek szívesen veszi azt, úgy meg lehetünk róla győződve, hogy a gyógyszer hatása sokkal előbb és jobban lesz észrevehető, mintha a gyermek a gyógyszert csak kény szerítve veszi be. Ez főleg a SCOTT féle EMULSIÓ-nál tapasztalható, amely jó ízű és könnyen emészthető készítmény. A legfinomabb norvégiai gyógycsukamajajából készül mesz és náron hypophosphitok hozzáadásával. A SCOTT féle EMULSIÓ különösen gyermekbetegségeknél alkalmazható kiváló eredménnyel. A gyermeket erőssé és izmossá teszi és rendes testi fejlődését előmozditja.

A SCOTT féle EMULSIÓ valóságának jele a "a hátán nagy csukahalat vivő halász" védjegy kapható minden gyógyszertárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 filléres levelel bélyeg beküldésé. ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 Ft.

Vasuti közlekedés.

- Érvényes 1906. évi január hó 1-jétől. -

Table with train routes and schedules. Columns include: ARADRÓL INDUL, ARADRA ÉRKESZIK, Budapest felé, Erdély felé, Temesvár felé, Személyvonat reggel, Gyorsvonat reggel, Személyvonat d. e., Gyorsvonat délután, Személyvonat este, Gyorsvonat este.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata. A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET. Hivatalos órák: Délelőtt 9-1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4-5 óráig. - Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz. Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbéli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. március 10-én.

- ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLÁSOK: Vidéki fűszer- és vegyes nagykereskedés részére a német nyelvben is jártas kisasszonyt. Aradi bormagykereskedés részére gyakornok. Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvet bíró szak-képzett segédet. Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet. Vidéki fűszerüzlet rész re a tót nyelvben jártas segédet. Vidéki fűszer és rőfös áru üzletek részére a szerb nyelvben jártas segédeket. Több vidéki rőfös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédeket. Vidéki rőfös-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segédet. Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes segédet. Vidéki vaske-ekedések részére több ügyes segédeket. Vidéki rőfös- és fűszer üzletek részére több fiatal segédet. Vidékre a tót nyelvben jártas, rőfös és rövidáru szakmabeli segéd. Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet. Vidéki vegyesáru üzlet részére comptolristát. Vidéki fűszer és csemegeüzlet részére primeur segédet. Vidéki üzlet részére a magyar és német le-elezésben jártas irodistát.

ALLÁST KERESOK:

Gépirásban jártas jogszigorló irodai állást keres. Mérelegköpes könyvelő, aki közigazgatási, telek-könyvi és bizosítási ügyekben is jártas. Kisebb-nagyobb üzletekben már működött fűszeres segéd llyenmü helybéli állás elnyerésére pályázik. A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek. Mérelegköpes könyvelő, magyar-német levelező fél-napi könyvelési órát keres betöltésre.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Reppich Zsigmond, titkár elnök

Angol női costum kelmék

csak a kizárólagos posztógyári raktárban kaphatók.

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. Telefon szám 475.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a t. c. közönséget,
hogy

a Központi szálloda
Salacz-utczai

sörcsarnokban

a következő

olcsó árakat

vezettem be:

Villás reggeli.

Vese velővel	24 fillér.
Borju pörkölt	24 "
1 pár tormás... ..	24 "
Csikós hus... ..	24 "
Székely gulyás	24 "
Savanyu tüdő	24 "

Ébéd 3 tál étel:

Leves, marhahus és főzelék fel-
téttel, nagy tészta 80 fillér.

Vacsora 2 tál étel:

Egy sült és tészta vagy sajt 80 fill.

Pilseni sör 1 korsó 34 fill.

1 pohár 22 fillér.

Dreher-féle dupla márciusi sör

egy korsó 30 fillér.,

egy pohár 20 fillér.

Egy liter ménes—hegyaljai

fehér bor 90 fillér.

Havi étkezések is jutá-
nyosan elfogadtatnak.

741

Teljes tisztelettel

Nagy Lajos,

vendéglős.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést. mind-azáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis
Hoff János
névelés és oroszán-védjeggyel.

Csomagok ¼ kgr. 90 fillér.
½ kgr. 50
Mindenütt kapható.

1400 Hl. ürtartalmu

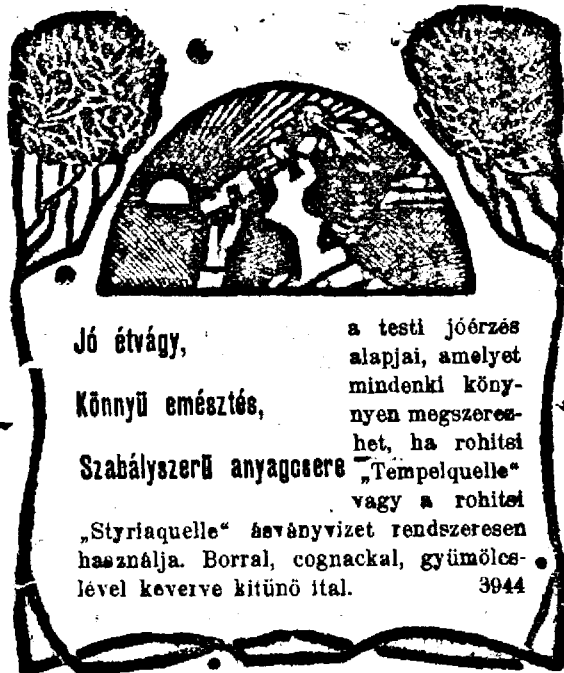
hordók

50—70 Hl. nagyságban

eladó.

811

NEMESS GÉZA.

Jó étvágy,
Könnyű emésztés,
Szabályszerű anyagcsere

a testi jóérzés
alappjai, amelyet
mindenkül könnyen megszereshet, ha rohitel „Tempelquelle” vagy a rohitel „Styriaquelle” ásványvizet rendszeresen használja. Borral, cognackal, gyümölcslével keverve kitünő ital.

3944

200 darab fehérre festett

hajlitott kertiszék

eladó.

Masánzker Alfréd,

Városi kávéház.

BELATINY PEZSGÓ

PARIS 1900 ARANY ÉREM

Főraktár Araden: Fejér Gyulánál. 2801

Következő

ujdonságok

376

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szikra: Enyém, Herzeg: Lélekrablás, Ha-
vas: Töretlen uton, Nobody: A fehér perjel,
Legrande: A házasság titka, San Giusto: Fede,
Gárdonyi: Két Katica bogár, Doyle C.: A Ber-
vill fejdísz, Az eltűnt menyasszony, A ferde-
szájú, A hampshirei mezei lak, Ignotus: Olva-
sás közben, Nagy E.: A Gödiék, A verbászi
borbélylányok, — Szalay Fruzina: Bébi és Mi-
coka, Coulevain P. de: A diadalmas Éva,
Sas Ede: Szürke vértanúk, Trollope: Sze-
met szemért, Chavette: Tolvaj-világ, Power:
A szárnyas koponya, Brand: Csudás erő,
Szabó: Sirva vigadók, Mikszáth: A vén gaz-
ember, May K.: A Kordillerákban.

Németben: Geyerstam: Buch v. Brüderchen,
Straus: Freund Hein, Werder: Im Burgfrieden,
Stenkievicz: Auf dem felde der Ehre, Mirbean:
Sebastian Roch, Wilde O.: Der glückliche
Prinz, Ein Haus aus Aepfeln, Dorian Grays
Bildnis, Sophus: Aebelö, Willy: Pariser Nichte,
Mark Toni: Annemarie, Ljesskov N.: Der ver-
siegelte Engel, Marni: Grossstadtplänzchen,
Voigt Diderichs: Dreiviertel Stund vor Tag,
Beyerlein: Similde Hegewald, Kellermann: In-
geberg. Schneider: Die Tillemanns, Paradovszka:
Eine romantische Heirat, Böhme: Des Ge-
setzes Erfüllung, Strauss u. Torney: Ibres Vaters
Tochter, Prinz Hohenlohe: Aus meinem Leben,
Herwig: Die letzten Zielinskys, Hornung: Kein
Heid Wildenbruch: Das schwarze Holz, Scho-
bert H: Die Brillanten der Herzogin, Sick J.: Der
heilige Ehestand, Stettenheim: Wippchens Rus-
sisch Jap. Krieg, továbbá számos francia és an-
gol ujdonság.

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill., vagy köte-
lenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy
fizetelenként 14 fillér.

Legújabbak: Jacobi: A legvitézebb huszár,
Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Fe-
hér J.: Ha a virág, Megkérdeztem a salivemet,
Alstyn: Augensprache, Huszka: Gül Baba, Fejért
Külfelki herceg, Buttkay: Belygó görög, Rai-
mann: Das Wüschtermädel, stb. stb.

Az új pótjegyzékek

megjelentek

és ingyen kaphatók.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak
berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papír-
kereskedése Araden.

Telefon 885. SZ.

ELADÓ!

Egy nagy üzletberendezés női és férfi divatáru ezikknek egészben vagy részletekben minden elfogadható árban eladó, valamint a még raktáron levő női- és férfi-divat-árak, szövetek, delainek, eretonok, szőnyegek, függönyök, vásznak stb. nagyon olcsón **kiárusítottak.**

808

NÁDLER LAJOS Arad, **Andrássy-tér 16. sz.**

Kérem, kérjen

bérmentve Prospektust és mintát a legjobb steier

3882 **uri és női loden**

szövetekből vadászatra, kirándulásokra és turista czélokra, valamint divat-szövetekből uri és gyermek-öltönyökre, felső kabátokra, ulsterekre a legolcsóbbtól a legfinomabbig — az igen reális, szolid, első és legnagyobb Loden Export czégtől Vincenz Oblack cs. és kir. udv. szövetszállító Gráz Murgasse No. 9/59.

Férfi divat ujdonságok.

Kalapok. P. & C. Habig kalapok. Valódi olasz (Borsalino) angol kalapok, a legújabb divatu formákban.

Szemes ingek, dug választékban, a legkülönböztetebb mintákban.

Nyakkendők elegáns, izléses formákban és színekben, ujdonságok nagy raktára.

Kestnyűk stb.

Guttman és Berger

férfi divatáru üzletében

Arad, **Andrássy-tér 21. szám.**

Városi és megyei telefon 285.

Postal megbízások a legnagyobb pontossággal intéztetnek el 806

11282—1905. tkvi szám.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rossi és Pellegrini aradi cég mint jelentkező, ugy Singer G. utca és Nagy János mint Romann Robert engedményese, ezáltal csatlakozónak kimondott végrehajtóknak Németh Mihály és neje szül. Tarjányi Juliana aradi lakosok végrehajtást szenvedett elleni 967 kor. 58 fillér ugy 100 kor. és 94 kor. 40 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Arad belvárosban fekvő, s az aradi 4705 sz. tjkvben A. f. 1. sorsz. 534. hrsz. a. felvett Kossuth utca 46. sz. ház, udvar és kertre az árverést 2687 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906. évi márczius hó 28. ik napjának délutáni 3 órajakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 263 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3388. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek. a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiíratott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1905. évi deczember hó 7-én, kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. tiszti bíró.

ARADI HITELBANK

ARAD, BOROS BENI-TÉR 5.

ÜGYKÖREI:

Pénzbetéteket elfogad takarékpénztári könyvecskékre, pénztár jegyekre és folyó számlára, utóbbinál tetszés szerint rendelkezhető csekkekkel.
Jelzálog-kölcsönöket ad házakra és földbirtokokra bekebelezés mellett.
Személyhitelt nyújt háztulajdonosoknak, földbirtokosoknak, magánosoknak és kereskedőknek.
Ingatlanokat tehermentesít életbiztosítással kapcsolatban.
Értékpapírokat és zálogleveleket vásárlására és eladására megbízásokat elfogad.
Aradi házakat csekély díjazás ellenében kezelésbe átvesz.
Házak és földbirtokok vétele és eladása közvetítésével foglalkozik.
Parcellázásokat javára vagy a jelentkező tulajdonossal közös haszonra, illetve a tulajdonos részére mint megbízott eszközöl.

803

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

a Weitzer János-utcában 19. sz. alatt

egy polgári

kosztházat

megnyitottam.

Pontos és gyors kiszolgálás, valamint izletes és tiszta ételekről kezeskedem.

Számos látogatásért esedezik

Tisztelettel

Nagy Mihály.

651

11564—1905. tkviszám.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kohn Vilmos aradi lakos mint jelentkező és Kirle Antal aradi lakos, mint ezáltal csatlakozónak kimondott végrehajtónak, Zatyk Karoly aradi lakos végrehajtást szenvedett elleni 120 korona és 840 korona tőkekövetelések s járulékaik iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén levő, Arad, p-nyáva külvárosban fekvő s az aradi 1536. sz. tjkvben A. I. 2. sorsz. 1993/a. szám alatt felvett választó utcai 69/b. házszám alatt felvett fele részben Zatyk Karoly végrehajtást szenvedő, másik fele részben pedig Zatyk Karolyé szül. Lenkey Mária végrehajtás alatt nem álló, tulajdonai bejegyzett házra az árverést 3291 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906. évi április hó 5. napjának délutáni 3 órajakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen olyképp fog eladni, hogy amennyiben az ingatlan a C 19. alatt Szedák Mátyás javára bekebelezett szolgalmi jog fentartásával oly árban adatnék el, mely a szolgalmi telekkönyvi bejegyzését megelőző C. 18. alatti teherrel fedezete szempontjából ezáltal mezeáll pított 1144 korona ö-szeget meg nem ulti, az árverés hatálytalaná válik és az ingatlan a szolgalmi fentartása nélkül a kitűzött határnapon újból elárvereztetik.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 329 kor. 10 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3388. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes ér. ékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiíratott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság

Aradon, 1905. évi deczember hó 14-én.

Aknay,

kir. tiszti bíró.

804

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete”

ez évi

rendes közgyűlését

f. 6. márczius hó 25-ikén d. e. 10 órajakor tartja meg Budapeston, az intézet saját házában, V., Geza-utca 2. szám alatt.

Napirend:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A számadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. Az alapszabályok 21-ik §-ának kiegészítő módosítása az újonnan jegyzett alapítványi tőke visszafizetésének sorrendjét illetőleg.
5. Az üresedésben levő elnöki és a kilépés folytán megüresedett három igazgatósági tagsági hely betöltése.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
7. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28-ik szakasza értelmében törvényhatóságként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből. — Felhívatnak ennél fogva Arad megye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviseltetni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.439.250 koronányi záloglevélkölcsön után 8 képviselő megválasztása czéljából f. 6. márczius hó 17-én d. e. 10 órajakor Aradon, Weitzer János-utca 10. sz. a. Dr. Robitsek Ágost intézeti ügyész irodájában tartandó választó gyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvkötet magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete.

802

(Utánnomás nem díjazatik.)

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Atzél Péter-utca 2. sz. alatt (Zrínyi-utca feljára) egy

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzintézet megbízásából, mely intézet jogügyi képviselővel Dr. Heppes Béla aradi ügyvédet bízta meg.

Nyujtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzintézeteknél olcsóbb feltételek mellett földbeli ingatlanokra és bérházakra akár amortisatiós, akár egyéb lejáratu jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a erejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyujtok tisztviselői kölcsönt a legkülönbözőbb módon 5—15 évi időre katonatiszteknek, állami, megyei, városi, vasuti és nyugdíjgennyel bíró magán-hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönvevőt nem terheli.

Elvállalok ingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonatkozó megbízásokat.

Elvállalok béröknek parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy eszerint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelbiztosítéktársulatnál és a „Wiener Creditoren-Verein”-nél lévő összeköttetéseimmél fogva egyeztetéseket a legkülönbözőbb feltételek mellett.

Tisztelettel

Robitsek Kálmán,

804

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V. (Helyi motor v.), and V.V. (Vasútv. v.).

Szeged-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V. (Helyi motor v.), and V.V. (Vasútv. v.).

Arad-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v. (320, 322, 314), and V. v. (1, 2, 3).

Szeged-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V. (Helyi motor v.), and V.V. (Vasútv. v.).

Arad-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V. (Helyi motor v.), and V.V. (Vasútv. v.).

Arad-Brád. Table with columns for stations (Állomások), Személy. (102, 104, 112, 146), Helyi motor v. (180, 192).

11. Borossebes-Buttyin-Menyházafürdő. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v. (602, 604, 606), and V. v. (1, 2, 3).

Menyházafürdő-Borossebes-Buttyin. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v. (601, 603, 605), and V. v. (1, 2, 3).

Elsőrangú írógép márkánk aradi képviselőjét papirkereskedőre óhajtjuk bizni. Kétúdon bavezetett márkáról és állandóan fokozódó jövedelemről van szó.

Borosjenő-Csermő. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v. (412, 414), and V. v. (1, 2, 3).

Csermő-Borosjenő. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v. (411, 413), and V. v. (1, 2, 3).

Brád-Arad. Table with columns for stations (Állomások), Személy. (101, 103, 111, 145), Helyi motor v. (181, 189).

APRÓ HIRDETESEK.**„Üzletasszony“**

jeligére levél van a kiadóban. Kérjük elvitetni.

Heiman János

mészáros és hentes, Ferray-utca gróf Nádasdy-palota. Ajánlja naponta a legjobb minőségben ki-mért friss húsokat. Pontos kiszolgálás. — Becses pártfogást kér, Heiman János. 451

Hohs Victor

törvényszéki legbejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tőkölly tér 6. sz., Frik-ház. Alapítatott 1898. 333

Edelspacher-u. 9. szám alatt

egy ház nagy gyümölcsös kerttel szabad kézből eladó. 732

Benzin cséplőgarnitúra

6 lóerős Osers és Bauer locomobil, Mayer cséplőszekrényvel egy éves, kedvezően kapható Aradon, Boros Béni-tér 15. II. emelet, ajtó 18. 775

Jóforgalmu szatócsüzlet

Teleky-utca 25. szám alatt eladó. 730

Széna

25 waggonnal azonnal eladó Borossebesen Szaff Zoltánál. 780

Szalonna,

74, zsír 80, friss sertés hus 72, füstölt hus 70, füstölt sonka 90, füstölt kolbász 90, friss kolbász 78, paprikás szalonna 78, szalámi 1.65, swartli 70, friss tepertő 68. Rózsa paprika 1.20. 50 kggrammonként bérmentve szállít Garai Károly Arad. Árpád-tér 4. szám. 781

Egy rövid zongora

eladó N.umann Antalnál, Deák Ferencz-utca 36. sz. alatt. 793

Eladó

saját termésű és saját főzésű finom 10 hliter seprópálinka és 8 hliter törkölypálinka. — Bozgan Sándor szőlőbirtokos Mondorlak, u. p. Glogovác. 788

Irodai gyakornok

kereskedelmi képzettséggel, kezdő fizetéssel felvétetik. Írásbeli ajánlatok „Szorgalom” jelíggel a kiadóhivatalba kéretnek. 779

Kiadó

Herkulesfürdőn a Dalszínház vendéglő és kávéház szabad villany, vízvezeték és léghasználat. Levélbeli megkeresések Arad, Postafiók 38. szám alá intézendők. 791

Fiatal segéd,

ki a cipő-, kalap- és férfi-divat szakmában teljes jártassággal bír, felvétetik Buchsbaum és Társa cégénél, Aradon. 777

Szavlatok márczius 15-ikére

a Kovács—Maurer-féle iskolai szavlató könyvben. — Ára bérmentes küldéssel (pénzt előre beküldve 50 fillér.) Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében, Arad. 235

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 264

Hölgyeim!

Minden hölgy meggyőződhetik, hogy nálam milyen jó kenyelmes, divatos és olcsó fűzők készülnek. Különösen kész fűzőket olcsón árulok. Egyenes tartók, haskötők mérték után készülnek. Vidékiek kérjenek mértékveteli utasítást. Tisztelettel Pilcz Irma, Arad, Deák Ferencz-utca 30. sz. 783

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13 sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle paszományos és gombkötő árukban u. m. zsinor, gomb, rojtok, bojtok, selyem ponponok és zsaniliákban. Elvállal 667

minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Radnai-ut 14. számu ház,

jó évi jövedelemmel, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 807

Belváros Alsómoinár-utca 11.

számu földszintes és 12. számu egy emeletes házak, vízvezetékekkel, fürdőszobával és villamvi ágtással ellátva, családi körülmények miatt szabad kézből eladók. (Két utcára nyíló épületek.) Bővebbet a kiadóhivatalban. 809

Jó családból való

fiatal, szorgalmas nő házi kisasszonynak, gyermekek mellé vagy mint házvezetőnő ajánlkozik. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jelige alatt Arad főposta Posterecentente kérl küldeni. 810

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

törkemencza téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári " 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igámmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtám vezet. 84

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Aradon, Atzél Péter-utca I. szám alatt

a színház főbejáratával szemben a mai kor igényeinek megfelelő

raktárt nyitottunk.

Dusan felszerelt raktár mindennemű

üveg, porcellán lámpaáru és képkeretekben.**Épület üvegezések**

a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

Nagy választék a legujabb china-ezüst és egyéb d'szműárakban.

Vendéglői és kávéházi berendezések. — Konyhaberendezési és háztartási cikkek.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérjük

teljes tisztelettel

Egyesült magyarhoni üveggyárak részv. társ.

Tégla

kapható

a vasut közelében levő téglagyártási telepről. 799

Utalvány váltandó lakásomcn.

Kirle Antal

Flórián utca 6b. szám.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononkint Kurtics állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Aradról Budapestre ránduló műbarátoknak figyelmébe ajánljuk.

FIXLER M.

Dorottya-utca 5. sz. a. előkelő

mű-kereskedését.

Állandó kiállítás a legkiválóbb magyar és külföldi festőművészek műveiből. 503

Elsőrendű kőbányai sör poharakint kimérése. 1 korsó 12 kr.,
1 pohár 8 kr.

LUKÁCS SÁNDOR

Polgári étterme és sörcsarnoka

Aradon, Szabadság-tér II szám.

Zéna reggeli egy pohár sörrel 18 kr.
Zéna esteli egy pohár sörrel 20 kr.

Naponta friss csapolás, állandó cigányzene. Mindenkor a legfigyelmesebb kiszolgálás.

Uj vállalatomhoz szives támogatását kérve, vagyok kitünő tisztelettel:

595

Lukács Sándor,
vendéglős.

Havi étkezések elfogadtatnak.

Kitünő magyar konyha. Jó hegyaljai borok.

A ki jó

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 fillérért egy üveg 3871

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom tea rumot készíthet.

Kizárólagos taktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Mayerhoffer Adolf

kereskedelmi és díszmű könyvkötészet

Arad, Weitzer János-utca. Minorita-palota.

T. cz.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy helyben egy modern és mindenféle könyvkötő munkák elkészítésére felszerelt

könyvkötő-műhelyt

nyitottam, melyben készítek mindennemű díszkötéseket, passepartoutokat, családi nyilókat, képkerekeket, kassettákat, stb. bér, plus- és selyemből, egyszerűbb és díszes hivitelben méltányos árak mellett.

Technikai munkáknál is a legjáratosabb vagyok s így mérnöki és építészeti tervrajzok felkachiroszását pontosan készítem 643

Kitünő tisztelettel

Mayerhoffer Adolf,

könyvkötő és díszműre készítő

Aradon, Weitzer János-utca, Minorita-palota.

ETERNIT MŰVEK HATSCHKEK LAJOS BUDAPEST.

Képviselet:

NEUBAUER MANÓ

Városi és megyei telefon 411.

Arad, Kossuth-utca 9.

Városi és megyei telefon 411.

A jelenkor legkitünőbb tető-fedő anyaga, könnyű, tűzálló javításra nem szorul.

Aradon a következő épületek vannak Eternit (aszbeszt cement) palával fedve:

A csanádi vasutak palotájának az udvaron levő épülete.

A gör. kel. román székesegyház.

Az új evangélikus templom.

Gróf Nádasdy-ház.

Szántay Lajos műépítész Bathhány-utcai házának egy része.

Elvállalom salak beton földemek, lépcsők, mosaik, (grauitto terazzo) esatornázások, turbinák, zsillipek és minden a cement beton szakmába vágó valamint aszfalt munkálatok elkészítését.

Építésszek figyelmébe!

Cement habarccsal összeilleszthető préselt aszfalt lapok 20, 30 és 40 m/m vastagságban, különösen vidéki munkáknál rendkívül előnyös, nem kell az aszfaltot főzni, ezáltal tetemesen olcsóbb. 642

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar aszfalt r. t. képviselője

Arad, Kossuth-u. 9. Telefon sz. 411.